

SẠI LÂM HAY MẮC PHẢI CỦA NHÀ ĐẦU TƯ NHỎ

@mikehavilla

@bionunup

Tôi là một cán bộ hưu trí, dành dụm cả đời được 100 triệu, cũng định gửi tiết kiệm để dưỡng già. Nhưng theo trào lưu chung, tôi đã mang số tiền trên đầu tư vào một số loại cổ phiếu, thời điểm tôi mua vào là gần đỉnh VNI 1.170. Đến hôm nay, số tiền trên còn lại theo giá thị trường là hơn 75 triệu. Dường như thị trường đã đúng, còn tôi đã sai.

Bằng cách tìm đọc và nghiền ngẫm các cuốn sách về chứng khoán, tôi thấy mình đã phạm rất nhiều sai lầm mà hình như đã là nhà đầu tư mới thì hầu như không thể tránh khỏi.

Viết ra những sai lầm của mình cũng là một cách chia sẻ và rút kinh nghiệm. Theo bảng liệt kê, tôi đã phạm phải khoảng 80 loại sai lầm. Tôi sẽ viết ra dần những sai lầm của mình.

1. Không có phương pháp đầu tư (đầu cơ) rõ ràng

Cũng giống như nhiều người, tôi suy nghĩ rất đơn giản : cứ cố gắng mua được giá thấp thì sẽ bán được giá cao. Nhưng thế nào gọi là thấp thì tôi không hình dung ra được, tôi luôn có cảm giác mua các cổ phiếu giá 40 - 50 nghìn sẽ an toàn hơn các cổ phiếu giá 400 - 500 nghìn. Nhưng đến giờ thì các cổ phiếu mà tôi coi là giá rất cao lại có vẻ giảm ít hơn các cổ phiếu tôi coi là giá thấp.

Tôi nghĩ rằng mình đã rất khôn ngoan khi mua hàng nghìn cổ phiếu giá thấp thay cho hàng chục hay hàng trăm cổ phiếu giá cao, khi mua các cổ phiếu giá thấp tôi có cảm giác đang mua được nhiều hơn với cùng một số tiền. Nhưng hóa ra không phải vậy : không nên suy nghĩ theo số lượng cổ phiếu mua được, mà nên suy nghĩ theo giá trị số tiền đầu tư. Nên mua mặt hàng tốt nhất có thể chứ không phải mặt hàng rẻ nhất.

Khi đã lỗ tới 25% số vốn ban đầu thì tôi không biết phải tiếp tục như thế nào nữa, ngoài việc ôm chặt số cổ phiếu giảm giá qua từng ngày và tự an ủi bằng câu nói của W.B : Nếu bạn không đủ can đảm nhìn cổ phiếu của mình mất đi 40% giá trị thì bạn đừng nên đầu tư.

Nhưng khi đọc lại chăm chú từng dòng chữ cuốn tiểu sử của W.B thì tôi té ngửa vì lâu nay đã có bao người hiểu sai câu nói của ông. Rà soát lại hầu hết các thương vụ đầu tư mà W.B đã thực hiện thì chưa có thương vụ đầu tư nào của W.B phải trải qua giai đoạn thua lỗ trên 10%. Vậy thì con số 40% thua lỗ mà W.B nói tới là khả năng chịu đựng của ông chứ không phải thực tế đã xảy ra. Còn tôi và bao nhiêu người khác thì lỗ đã xảy ra thật.

Vậy mà tôi cũng như bao người cứ chắc mẫm : đến W.B còn thua lỗ tới 40% thì mình lỗ lẽ như vậy cũng là thường tình Một câu hỏi lóe lên trong tôi : tại sao W.B làm được vậy mà mình không làm được ?

Tại sao những khoản đầu tư mà W.B đã thực hiện đều sinh lời lớn và ít phải trải qua những giai đoạn lỗ lẽ nặng ? Bởi vì ông mua vào chọn lọc, thận trọng, kiên nhẫn, còn tôi thì mua ào ào. Tôi tưởng tượng W.B sẽ làm gì nếu ông bắt đầu với 100 triệu giống như tôi ?

Ông sẽ đặt ra tiêu chuẩn mua vào :

+ $P/E < 20$

+ $G > 20\%$ trong 5 năm qua và 5 năm tới

+ $P/E/G < 1$

+ $P/B < \text{bình quân chung}$

+ $ROE, ROA > 20\%$

và ông kiên nhẫn tìm kiếm, nếu chưa tìm được thì ông sẽ kiên quyết chờ đợi những cổ phiếu đang có giá khá cao giảm dần về tiêu chuẩn ông mong đợi. Nếu tôi lựa chọn phương pháp của W.B để làm lại, tôi cũng kiên nhẫn chờ đợi.

Nhưng ngoài W.B vẫn có những nhà đầu tư (đầu cơ) vĩ đại khác ? Tôi tiếp tục tìm kiếm các phương pháp đã được kiểm nghiệm qua thời gian, sắp xếp theo thứ tự từ mới đến cũ :

William J.O'neil và phương pháp CAN SLIM

Tiêu chuẩn mua vào của W.J.O

C = Current Quarterly Earning per Share (lợi tức trên cổ phần quý hiện tại) phải càng cao càng tốt và nếu vốn đầu tư không nhiều thì nên chọn cổ phiếu có lợi tức trên cổ phần quý hiện tại cao nhất - nhì - ba thị trường. Cổ phiếu được chọn phải cho thấy sự tăng trưởng với tỷ lệ lớn của lợi tức quý hiện tại khi so với cùng kỳ năm trước. Nếu cổ phiếu có mức lợi nhuận hàng quý tăng đột biến thì phải cho ngay vào tầm ngắm. Nhưng lợi nhuận tăng đột biến này phải loại bỏ lợi tức một lần bất thường. Sở dĩ W.J.O đưa tiêu chuẩn này lên hàng đầu vì lợi nhuận hàng quý tăng đột biến luôn cho thấy công ty đã và đang có sự phát triển đột phá một cách thần kỳ. Nếu cẩn thận hơn nữa thì chọn cổ phiếu có lợi nhuận tăng đột biến trong hai quý gần nhất.

A = Annual Earnings Increases (tỷ lệ tăng trưởng lợi tức hàng năm) tìm sự gia tăng đột biến. Lý do W.J.O đưa tiêu chuẩn này vào sự tìm kiếm cổ phiếu để đầu tư bởi vì có thể các công ty hoàn toàn có khả năng đưa ra một báo cáo quý có lợi cho công ty vào thời điểm thích hợp, việc xem xét tỷ lệ tăng trưởng hàng năm sẽ đảm bảo lựa chọn được cổ phiếu có chất lượng. Cách tìm kiếm và đánh giá A tương tự như C.

N = New Products, New Management, New Highs (sản phẩm mới, lãnh đạo mới, định giá mới) công ty mà tôi đang tìm kiếm theo phương pháp của W.J.O phải vừa phát triển thành công những sản phẩm mới, hoặc những dịch vụ mới, hoặc chí ít cũng phải là những dự án mới. Nếu bộ máy quản lý của công ty được thay mới, trong bộ máy lãnh đạo mới đó lại có người của công chúng thì quá tuyệt. Sau tất cả những sự thay đổi trên thì W.J.O khuyên tôi nên chờ đợi, lúc nào giá cổ phiếu của công ty vừa đột phá ra khỏi khu vực giá ổn định thì mua ngay vào. Mới nghe thì có vẻ nghịch lý, tại sao không mua ngay mà phải chờ ? Bạn hãy thử tưởng tượng : giả sử những điều kiện thuận lợi trên của công ty xảy ra trong tình hình thị trường nguội lạnh chứ không phải sốt giật như vừa qua ? Lúc đó chúng ta cần phải chờ đợi sự công nhận thật sự của công chúng, nếu không ta sẽ bị chôn vốn. Tất nhiên đó là W.J.O quá cẩn thận, còn chúng ta có thể tùy tình hình cụ thể mà mua ngay vào khi thích hợp.

S = Supply and Demand (cung và cầu) W.J.O khuyên nên lựa chọn cổ phiếu tốt cộng với nhu cầu lớn, đầu tiên tôi cũng không hiểu lắm W.J.O khuyên

như vậy có nghĩa gì (già rồi nên suy nghĩ hơi chậm), nhưng qua trao đổi với các bạn trẻ thì chữ S ở đây là để chỉ các bluechips.

L = Leader (dẫn đầu) W.J.O khuyên nên chọn các cổ phiếu đứng đầu một ngành, trong bất kỳ tình huống nào thì cổ phiếu của công ty đầu ngành luôn có những lợi thế trội hơn hẳn những công ty cùng ngành, trong một số trường hợp đặc biệt thì công ty đầu ngành thậm chí có một tầm cao hơn rất nhiều so với công ty thứ hai trong ngành.

I = Institutional Sponsorship (sự bảo trợ của các tổ chức) điều này thì quá đúng rồi, mua cổ phiếu của công ty mà có nhiều cổ đông là các ông lớn thì thực sự được đảm bảo bằng vàng khối.

M = Market Direction (xu hướng thị trường) W.J.O muốn nhắc đến sự quan trọng của xu hướng thị trường tới từng cổ phiếu, xu hướng thị trường có tác động tới tất cả các cổ phiếu mà không hề có ngoại lệ. Dù một cổ phiếu có đủ cả C A N S L I nhưng M đi xuống thì cổ phiếu đó cũng không nằm ngoài quy luật. Đây là quan điểm rất khác biệt với W.B. W.J.O cho rằng dù một cổ phiếu có tốt đến mấy thì nhà đầu tư vẫn nên có thời điểm để vào - ra khỏi nó một cách hợp lý.

Tôi chỉ là một người hưu trí bình thường, nhưng nếu đầu tư theo phương pháp của W.J.O thì tôi sẽ tuân thủ điều này.

Sau khi nghiền ngẫm kỹ phương pháp của W.J.O, tôi thấy đây là kim chỉ nam và phải tuân thủ triệt để nếu thị trường tôi tham gia là một thị trường rộng lớn cỡ như thị trường Mỹ, nơi có tới hàng trăm ngàn công ty phát hành cổ phiếu ra công chúng. Khi đó phương pháp CAN SLIM thực sự như một cỗ máy đãi vàng, tìm ra những hạt vàng trong cát. Nhưng nếu áp dụng vào Việt Nam thì tôi sẽ giảm bớt mức độ yêu cầu để không bỏ lỡ những cơ hội tốt.

Tôi cũng đã đọc thêm một số phương pháp khác áp dụng cho trung và dài hạn nhưng về cơ bản cũng khá giống phương pháp của W.B và W.J.O và không xuất sắc hơn. Nên tôi quyết định nếu đầu tư cho trung và dài hạn tôi sẽ làm theo W.B và W.J.O

Nếu tôi trẻ hơn 30 tuổi, có thể tôi sẽ mạo hiểm hơn trong đầu tư cũng như đầu cơ ? Và để không lạc hậu với thời cuộc tôi cũng tìm đọc thêm một số phương pháp đầu cơ trong ngắn hạn

Phương pháp đầu cơ trong ngắn hạn và trung hạn của Nicolas Darvas, Gernald M.Loeb, Bernard Baruch (còn nhiều huyền thoại khác nhưng tôi chỉ tập trung nghiên cứu phương pháp của những huyền thoại trong vòng 30 - 40 năm trở lại đây, trường hợp nhà đầu cơ của mọi thời đại

G. Soros tôi xếp thành một mục nghiên cứu riêng)

Đặc điểm chung của những nhà đầu cơ lớn :

- + Nguyên tắc hàng đầu : biết cắt giảm thua lỗ
- + Ngừng giao dịch khi không xác định được xu hướng của thị trường
- + Chỉ mua cổ phiếu khi nó đạt một mức giá cao mới
- + Mua trung bình tăng (chứ không phải trung bình giảm)
- + Giữ lại cổ phiếu tăng giá, bán đi cổ phiếu giảm giá

Khi đọc lướt qua, thực sự tôi không hiểu gì cả, tất cả những điều họ làm đều trái với suy nghĩ thông thường của tôi. Nhưng càng ngẫm ngợi, càng đào sâu và so sánh với kinh nghiệm thương đau của mình, tôi thấy những điều họ làm mới thực sự là chân lý. Đến lúc đó tôi mới thấm thía câu nói : muốn thành công trên thị trường chứng khoán, hãy làm ngược với đám đông (ngược ở đây là ngược về phương pháp chứ không phải hành động cụ thể)

Vì tôi chỉ là một người hưu trí, không thể một lúc áp dụng hiệu quả và sáng tạo được ngay những nguyên tắc trên, nên tôi sẽ vừa học, vừa làm, vừa tìm hiểu dần để khắc phục khoản thua lỗ 25% trong thời gian qua.

2. Hoang mang, dao động tìm mọi cách gỡ gạc ngay thay vì bình tĩnh xem xét mọi khía cạnh của việc thua lỗ

Giờ đây tôi đã bị lỗ 25% rồi, thực sự tôi bối rối kinh khủng, không biết làm gì cả ngoài một ý nghĩ nung nấu trong đầu : làm thế nào để gỡ lại ngay khoản thua lỗ. Ngày nào tôi cũng có mặt trên sàn giao dịch của công ty Chứng khoán để dò là tin tức, lang thang trên internet để tìm sự đồng cảm, vô lấy mọi thông tin có tính an ủi : thị trường sẽ đảo chiều lên ngay trong ngắn hạn.

Quá trình dò hỏi tôi nhận được nhiều lời khuyên lẫn, tập trung vào một số hướng chính như sau:

- + Giữ chặt cổ phiếu, kiên quyết không bán để chờ giá tăng trở lại
- + Bán ngay để giảm lỗ
- + Mua thêm vào để giá bình quân giảm xuống
- + Tìm cách nhảy sóng, hay nhảy sạp gì đó mà các bạn trẻ hay nhắc tới

Khi chưa học được thói quen bình tĩnh xem xét mọi khía cạnh của việc thua lỗ thì có lẽ tôi đã

làm ngay theo một trong những hướng trên. Nhưng khi đã học được thói quen bình tĩnh, tôi bắt đầu xem xét kỹ từng hướng một.

3. Giữ chặt cổ phiếu, kiên quyết không bán để chờ giá tăng trở lại

Những người khuyên tôi như trên thường dựa vào một số lập luận chính :

- + Giá giảm rồi giá sẽ tăng trở lại, trong quá khứ đã xảy ra như vậy và những người kiên quyết giữ đều lãi lớn
- + W.B đã nói giảm tới 40% chưa vấn đề gì
- + Nền kinh tế tăng trưởng cực tốt
- + v.v... và v.v...

Nếu tôi nghe theo lời khuyên trên thì tôi phải làm gì ? Tôi được gì ? Tôi sẽ gặp rủi ro gì ?

Tôi phải làm gì ? Dễ lắm, tôi không cần phải làm gì cả, chỉ việc để số cổ phiếu nằm im. Chỉ yêu cầu một điều duy nhất : trong suốt thời gian tới tôi không được phép nghĩ tới nó, không được nghe đài, đọc báo, xem tivi, lướt net, không được bàn tán về nó. Tóm lại coi nó không hề tồn tại.

Tôi được gì ?

+ Tôi sẽ được một số cổ phiếu quy ra tiền vẫn y nguyên nếu tình hình vẫn như hiện nay

+ Tôi sẽ được ... hòa vốn nếu thời gian tới có nhiều người bước vào thị trường mà cũng ngây thơ như tôi

+ Tôi sẽ được lãi lớn nếu thời gian tới lại có rất, rất nhiều người bước vào thị trường mà ngây thơ ... còn hơn tôi

Tôi sẽ gặp rủi ro gì?

4. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của các công ty đang làm ăn thua lỗ

Trong số cổ phiếu tôi đang nắm giữ, có cổ phiếu của công ty đang làm ăn thua lỗ. Lẽ thông thường thì tôi đã phải bán ngay khi chúng bắt đầu giảm giá và làm tôi thua lỗ, nhưng vì tôi là một ông già lắm cảm, bị tình cảm chi phối và nhận thức chậm nên tôi cứ chờ đợi và hy vọng.

Bây giờ thì tôi đã hiểu một điều rất đơn giản : tất cả mọi cổ phiếu đều ẩn chứa tính đầu cơ cao và bao hàm các rủi ro và rủi ro cao nhất luôn thuộc về các công ty làm ăn thua lỗ.

5. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của các công ty mà khả năng rất thấp trong việc phục hồi lại và vượt qua giá vốn đã mua vào

Tức là khi bạn mua vào tại đỉnh cơn sốt này, giá cổ phiếu giảm, bạn lỗ và chờ đợi, mãi rồi cũng xảy ra cơn sốt tiếp theo nhưng giá vẫn không thể vượt

qua được giá vốn bạn mua vào.

Trường hợp này ít rủi ro hơn khi nắm giữ các cổ phiếu của công ty đang làm ăn thua lỗ. Nhưng mệt mỏi và vô vọng thì hơn rất nhiều. Trên thế giới thì có vô vàn dẫn chứng, còn tại thị trường non trẻ của chúng ta thì có không dưới 10 trường hợp như vậy đâu (tôi không muốn nói rõ tên các cổ phiếu đó, các bạn hãy tự tìm hiểu nhé) và thật bất hạnh cho nhà đầu tư nào nếu cứ giữ mãi cổ phiếu đó với niềm tin nó sẽ phục hồi.

6. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của công ty bị rơi vào tầm ngắm của bầy thú điện tử

Thu gom, dìm giá, ép giá, kích giá - từ trước tới giờ tôi cứ nghĩ chúng tẽ đến thế là cùng, nhưng hóa ra tất cả còn phải chào thua khi những con kên kên chuyên ăn xác chết xuất hiện. Ở một thị trường mới nổi thì những cổ phiếu ban đầu bao giờ cũng là những cổ phiếu thực sự tốt, khả năng phá sản hầu như không có, chỉ có mạnh yếu, thịnh suy, mỗi lúc mỗi khác. Nhưng qua quá trình phát triển của thị trường khả năng phá sản sẽ xuất hiện (2 - 3 năm tới Việt Nam vẫn chưa xuất hiện khả năng đó)

Nhưng trong tiến trình hội nhập, với lộ trình mở room thì việc nhà đầu tư nước ngoài nắm quyền kiểm soát công ty là chuyện hết sức bình thường. Nếu họ là những nhà đầu tư chân chính, với khả năng quản lý tốt, doanh nghiệp từ chỗ yếu kém sẽ có thể hồi phục. Nhưng nếu là những con kên kên thì thật tai họa.

Hãy thử tưởng tượng khi tôi mua vào một cổ phiếu với giá cao, nhưng sau đó doanh nghiệp làm ăn kém, giá cổ phiếu giảm dần, khi giá giảm tới mức thuận lợi, những con kên kên sẽ nhảy vào thâm tóm và xẻ thịt doanh nghiệp ra để bán. Vậy là khoản thua lỗ của tôi sẽ một đi không trở lại. Đó là thì tương lai, nhưng nếu vẫn giữ nếp suy nghĩ cũ, không sớm thì muộn tôi có thể sẽ rơi vào tình huống này.

Vậy nếu cổ phiếu tôi đang nắm giữ rơi vào một trong ba trường hợp trên, tôi sẽ bán ngay lập tức mà không nắm giữ chặt nữa.

Thế là tôi đã có hướng giải quyết cho 30 - 40% các khoản đầu tư của mình. Số cổ phiếu còn lại là những cổ phiếu tốt, nhưng giá vẫn cứ giảm, nếu xử trí

không khéo léo tôi sẽ phạm sai lầm.

Đó là những sai lầm gì?

7. Không xác định nổi xu hướng thị trường hiện tại

Sau khi thanh lý 40% số cổ phiếu thực sự không tốt, hiện nay tôi có 40% tiền mặt và 60% cổ phiếu được coi là tốt. Tôi không biết phải làm tiếp gì cả vì không xác định nổi xu hướng thị trường hiện tại.

Hình như không xác định được xu hướng thị trường hiện tại là một sai lầm khá phổ biến (tôi tự an ủi bản thân như vậy), lúc thị trường đi lên tôi nghĩ nó lên mãi, lúc nó bắt đầu xuống tôi lại hoảng hốt cho là nó xuống mãi, tới lúc mới đi ngang nhẹ nhẹ tôi lại mơ đến lúc nó giật đùng đùng.

Tóm lại là tôi không hiểu ra làm sao cả. Vậy có cách nào xác định được tương đối xu hướng thị trường ? (tôi già rồi, không nhanh bằng lớp trẻ, thôi thì chấp nhận ăn ít no lâu)

Sau khi lân la tìm hiểu thế nào xu hướng thị trường, tôi nghe loáng thoáng muốn biết được xu hướng là phải có chen (ah thì ra là thế, chen lần ý mà, chen lần nhiều trên sàn thì thị trường sẽ tăng, chen lần ít, thậm chí chả ai thèm chen lần với mình tất thị trường giảm) sau tôi mới biết là nhầm, không phải chen (lần) mà là trend. Nhưng dù sao cái vụ chen lần kia cũng khá chính xác đấy.

Làm thế nào để xác định trend ?

Chợt nhớ ra đứa cháu trai đang làm việc tại một tổ chức tài chính, tôi bèn lặn lội đèn sách đến nhờ vả, mặc dù được cháu tận tình chỉ bảo nhưng sau 3 ngày đánh vật với nào là MACD, BB, Momentum, RSI, MFI, Aroon, CCI vân vân và vân vân - tóm lại tôi vẫn chưa hiểu gì cả.

Cháu trai của tôi rất thông cảm nhưng chỉ biết an ủi: TA là một môn học khó bác ạ và cần có năng khiếu nữa, bác biết chút chút về làm vườn thì trồng cây chắc là nó vẫn sống tươi tốt, chứ bác biết chút chút về TA mà đầu tư cổ phiếu theo kiểu ngày nào, tuần nào cũng mua mua bán bán là mất tiền oan đó.

Chợt nhớ ra điều gì đó, cháu trai hỏi tôi : vậy bác đầu tư cổ phiếu ngẫu hứng hay có phương pháp ? Tôi trả lời : trước thì lung tung nhưng giờ thì bác đang lựa chọn hai ông W.B và W.J.O làm thầy dạy.

Vậy thì tốt rồi, bác nên nghiên cứu kỹ phương pháp đầu tư và tuân thủ, còn việc tham khảo bằng TA chủ yếu để cân nhắc vào - ra thị trường cho hợp lý. Một trend hình thành và phát triển đều cần có thời gian, đủ để bác suy tính chứ không trời sập chóng mặt như giá cả khớp lệnh đợt một đợt ba đầu, nếu bác chấp nhận được việc không tranh mua đáy, không tranh bán đỉnh thì có thể kết hợp phương pháp đầu tư mà bác chọn và tín hiệu phát ra từ MACD là tạm ổn. Sau đó dần dần bác sẽ có kinh nghiệm hơn.

Thế này bác nhé có đường MACD (26,12) thường được biểu hiện bằng màu xanh và đường EXP

(9) thường được biểu hiện bằng màu hồng. Mỗi đường đều có số liệu cụ thể, hiệu số của hai số liệu đó gọi là Divergence. Bác có thể đọc kỹ hơn tại : <http://www.dautuchungkhoan.com/Kinh-Nghiem/2005/03/3813.OTC>

Nói chung tín hiệu phát ra từ MACD không quá nhạy với thực tế thị trường nhưng nó cho bác một cái nhìn ổn định trong trung hạn.

Sau khi ngẫm nghĩ kỹ MACD tôi thấy mình đúng là khờ thật. MACD cho thấy thị trường bắt đầu đi xuống từ sau tết mà đúng lúc đó tôi lại mua vào.

Cháu tôi còn dặn kỹ, vì MACD không quá nhạy với thực tế thị trường nên bác cần lưu ý : Nếu thị trường đang trong thời kỳ tăng trưởng thì cần xét kỹ đang là giai đoạn đầu hay là giai đoạn cuối (bây giờ tôi thấy thấm thía cái đoạn đầu hay cuối này lắm rồi). Nếu thị trường giảm xuống thì nó vận động thế nào ? Nó yếu ớt và vận động kém ? hay chỉ đơn thuần là vừa trải qua một đợt điều chỉnh bình thường (nếu giảm < 10% là điều chỉnh bình thường, > 10% cần phải nghiên cứu kỹ hơn). Thị trường đang vận hành cùng với sự phát triển của nền kinh tế hay nó đang vận động một cách quá mạnh mẽ, hoặc quá yếu ớt với nền kinh tế ?

Cháu tôi dặn thêm : trong tình hiện nay bác nên thận trọng khi chưa biết thị trường đi tiếp ra sao, nếu không bác sẽ rơi tiếp vào sai lầm (khi bác đã chuyển một phần cổ phiếu thành tiền và đã lỗ thì hay mắc phải lỗi này)

8. Bảo toàn vốn hay mua mua bán bán gỡ lại

Sau khi đã bán bớt các cổ phiếu đang ngày càng giảm giá tôi thu về được một số tiền mặt, việc làm này hầu như có tính bản năng sinh tồn thôi, nhưng bây giờ ngồi nghĩ lại những kiến thức đã đọc được và đối chiếu với thực tế thị trường, tôi thấy mình đang thực hiện một cách vô thức những việc mà nhiều nhà đầu cơ lớn đã làm : cắt giảm thua lỗ.

Nếu tôi giữ nguyên số tiền mặt này trong túi, thì một lần nữa tôi lại vô thức thực hiện đúng những việc mà các nhà đầu cơ lớn sẽ làm : ngừng giao dịch khi xu hướng chưa rõ ràng (chưa rõ thị trường sẽ lên hay xuống trong tương lai gần)

Nhưng tôi còn trăn trở lắm với những cổ phiếu còn lại : bán tiếp thu tiền về (cũng là một dạng cắt giảm lỗ nếu giá tiếp tục giảm) ? để nguyên số cổ phiếu đó (coi như ngừng giao dịch) ? hay mua mua bán bán, theo cách nhiều người nói là nhảy sóng ? hay lấy chính số tiền vừa có mua từ từ vào các loại cổ phiếu tôi đang nắm giữ ?

Tôi sẽ thử suy nghĩ xem trong mỗi cách đó tôi sẽ phạm phải những sai lầm nào làm cho đồng vốn của tôi ngày một teo lại ?

9. Bán tiếp thu tiền về và nỗi niềm đau đáu mong muốn quay lại thị trường sớm

Sau khi bán nốt chỗ cổ phiếu còn lại, tôi thu được tiền mặt, thị trường mỗi ngày giảm thêm chút ít, vì tôi đã bán hết rồi nên thấy mình không bị lỗ thêm nữa (tâm lý vừa mừng) nhưng một sự thật đáng buồn là số tiền chỉ còn lại 75 triệu (tâm lý vừa buồn)

Đầu óc tôi lúc nào cũng quẩn quanh với suy nghĩ : sao tự nhiên mình đại vậy, đang yên đang lành lại để mất 25% tài sản. Lúc này tôi lại càng bám sát nghe ngóng tình hình thị trường Chứng khoán hơn nữa, vì tôi thấy muốn lấy lại 25% tài sản đã mất - chỉ có cách duy nhất là tiếp tục chơi chứng khoán.

Tâm trạng của tôi lúc này rất kỳ lạ : thị trường hôm nào mà xuống là tôi hỉ hả - nhưng lên một chút thôi là tôi nóng hết cả ruột, chỉ sợ đây là đáy rồi,

mua vào không kịp sẽ bị người khác tranh mất.

Tôi gọi điện cho cháu trai khẩn khoản: cháu ơi, mua vào được chưa ? bác sốt ruột quá

Cháu tôi hỏi lại : thế có cổ phiếu nào giảm giá về gần sát tiêu chuẩn W.B chưa ạ ? Chưa có - tôi trả lời thế có cổ phiếu nào mua vào được theo phương pháp CAN SLIM ? Cũng chưa thế các nhà đầu cơ lớn có mua khi giá vẫn đang giảm không ? Không, họ chỉ bắt đầu mua vào khi thị trường tăng thật sự

Cháu tôi hỏi tiếp : Vậy sao bác mua vào làm gì ? Tại bác nóng ruột, tại bác thấy thị trường có lúc xanh được 1 - 2 hôm tăng hẳn mấy chục điểm (tất nhiên là tôi không nói tới nguyên nhân chính : bác muốn mua lại ngay để gỡ gạc 25% bị lỗ)

Cháu tôi giải thích : bác biết vì sao thị trường thỉnh thoảng xanh được 1 - 2 phiên không ? bác biết vì sao thị trường mặc dù đang đi xuống nhưng thỉnh thoảng vẫn hồi lại không ? lúc đầu hồi mạnh được 2 - 3 phiên lên năm bảy chục điểm, sau này hồi nhẹ lên một hai chục điểm, sau nữa hồi được 5 - 7 điểm rồi lại đi xuống ?

Trạng thái thị trường hiện nay (đi xuống nhưng vẫn có những đợt hồi phục nhẹ - đi xuống tiếp - hồi phục nhẹ nữa - đi xuống ...) gọi là trạng thái những nỗ lực hồi phục bất thành trong một xu thế thị trường đi xuống. Những tổ chức lớn hầu như án binh bất động, những tay chơi lớn rút khỏi thị trường (giá trị giao dịch giảm mạnh), chỉ còn những người như bác vẫn đang mong mỗi sớm quay lại thị trường, chỉ cần thị trường chững lại không xuống nữa là nhiều người nhao vào, thị trường lên một chút nhưng hết lực đẩy (sức cầu yếu quá) lại đi xuống, thêm một số người tiếp tục stop loss, thị trường giảm tiếp, chững lại là một số người không kiềm chế được lại nhao vào (nhưng đã ít hơn đợt trước) cứ thế ... tiếp diễn

Nói thật lòng tôi thấy cháu tôi nói rất đúng, nhưng muốn tiền nằm im ở trong túi chờ thị trường hồi phục hẳn cũng khó khăn không kém việc giữ cổ phiếu mà ngày nào cũng thấy lỗ. Tôi phải cố quên hẳn chuyện tôi đã lỗ 25%.

Nếu bạn lúc nào cũng nghĩ đến khoản tiền đã lỗ và mong ngóng quay lại thị trường thì e rằng sớm hay muộn bạn cũng rơi vào một đợt nỗ lực hồi phục bất thành.

10. Giữ nguyên tiền thu được từ việc stop loss và giữ nguyên cổ phiếu có thể phạm sai lầm gì ?

Nếu tôi vẫn giữ nguyên trong tài khoản 40% tiền (vừa thu được từ việc bán những cổ phiếu yếu kém) và 60% là cổ phiếu mà tôi coi là tốt thì việc gì sẽ xảy ra ?

(Lưu ý các bạn một chút : nếu có bạn trừ trước tới giờ chỉ đầu tư hoàn toàn vào những BCs đã được thị trường công nhận là BCs, và vẫn chưa bán đi chút nào, tôi nghĩ các bạn nên đặc biệt chú ý tới sai lầm số 10 này)

Sau khi quyết định như trên, tâm lý của tôi thư thái hơn trước nhiều, tôi nhìn thị trường với con mắt bình tĩnh hơn. Thị trường hồi phục một chút tôi vui một chút vì thấy tổng tiền trong tài khoản tăng lên một chút. Thị trường giảm nhẹ tôi cũng không quá buồn vì thấy số tiền đang nắm giữ sẽ mua được nhiều cổ phiếu hơn.

Nhưng sau một thời gian tôi bắt đầu cảm thấy có điều gì đó không ổn ? Tôi lại gọi điện cho cháu trai để hỏi về thắc mắc của mình.

Cháu ơi, bác đang nắm giữ cổ phiếu, toàn là BCs thôi. Nhưng bác thấy hình như BCs đang phân hóa thành 3 loại.

+ Loại thứ nhất : là lên xuống giá cùng với thị trường, thị trường lên thì cổ phiếu này lên, thị

trường xuống thì cổ phiếu này xuống

+ Loại thứ hai : thị trường lên cổ phiếu này lên theo, thị trường xuống cổ phiếu này cũng xuống nhưng không đáng kể, hoặc đứng giá

+ Loại thứ ba : thị trường lên cổ phiếu này lên theo nhưng tăng giá rất ít, thị trường xuống thì cổ phiếu này xuống theo mạnh

Cháu tôi cười trả lời : đó là chuyện bình thường mà bác, bọn cháu trong nghề gọi là giai đoạn thị trường đánh giá lại giá trị của các BCs

Vậy bác nên làm thế nào ? vẫn giữ nguyên 40% tiền và 60% cổ phiếu hay có cần hành động gì không ?

Câu trả lời của cháu tôi sẽ có ở phần sau, còn nếu tôi tạm dừng quá trình mua mua - bán bán ở đây (thấy mấy ông ở quỹ Tây gọi một cách hoa mỹ là dừng quá trình Tái cơ cấu) và giữ nguyên 40% tiền và 60% cổ phiếu thì cũng đòi hỏi bình tĩnh và kiên nhẫn.

Nếu tôi tiếp tục mua mua - bán bán (không phải nhảy sổng nhé, đơn giản chỉ là cân đối tỷ lệ tiền - cổ phiếu trong tài khoản) thì tôi có thể phạm sai lầm gì ?

11. Chưa nắm vững nguyên tắc tái cơ cấu mà đã mua mua - bán bán

Thị trường có trí nhớ - tôi vừa học được khái niệm này đây

Thị trường là một tập hợp các nhà đầu tư, đầu cơ, cũ có, mới có, có quá trình thu nạp người mới, có quá trình đào thải người cũ. Nhưng bản chất của các nhà đầu cơ, đầu tư hầu như không thay đổi theo thời gian (bản chất con người mà - khó thay đổi lắm) nên quá trình vận hành của thị trường là một sự lặp lại. Tuy được lặp lại (do bản chất nhà đầu tư, đầu cơ hầu như không thay đổi): nhưng biến số đầu vào thay đổi liên tục dẫn tới cường độ đầu ra thay đổi theo. Cháu trai tôi còn nói nhiều lắm, nhưng tựu trung tôi gút lại được mấy ý này :

+ BCs nào giảm ít nhất trong đợt suy giảm thì sẽ phục hồi nhanh nhất khi thị trường hồi phục

+ Khi thị trường hồi phục thì BCs hồi phục nhanh chậm khác nhau, có nhiều loại hồi phục chậm tới mức làm nản lòng rất nhiều nhà đầu tư (năm 2006 có một BC như vậy đấy - đấy là tôi nói để ví dụ thôi, không có ý ám chỉ gì cả)

Vấn đề của bác là phải nghiên cứu quá khứ để dự đoán được BCs nào giảm ít, BCs nào sẽ giảm nhiều, BCs nào sẽ hồi phục nhanh, BCs nào sẽ hồi phục chậm nếu bác có ý định tái cơ cấu danh mục, nếu không cẩn thận bác sẽ tái cơ cấu nhầm

Sau khi vỡ vạc ra một số kiến thức, tôi bắt đầu ngồi ngẫm nghĩ danh mục của mình (40% tiền mặt và 60% cổ phiếu tôi cho là tốt)

+ Nếu 60% cổ phiếu của tôi chủ yếu là BCs thuộc loại số 2 (may mắn quá, hì hì) vậy là tôi có

thể yên tâm chờ đợi, (nhưng cháu tôi có dặn : bác đọc lại mục M trong phương pháp CAN SLIM của ông W.J.O : không một cổ phiếu nào có thể đứng ngoài xu hướng của thị trường, những

BCs thuộc loại số 2 có thể trụ được trước hầu hết những giai đoạn điều chỉnh, nhưng nó sẽ phải đi theo thị trường khi thị trường bước vào đợt sóng suy giảm cuối cùng + nếu điều đó xảy ra bác đừng hốt hoảng vì đó là cơ hội giải ngân 40% tiền của bác đấy) Nói vậy chứ : khó bình tĩnh được lắm - trừ khi chuẩn bị tinh thần ngay từ bây giờ.

+ Nếu 60% cổ phiếu của tôi san đều cho cả 3 loại (cháu tôi bảo : bác hãy quên khái niệm tất cả chúng là BCs đi, hãy coi loại 2 là BCs, loại 1 là tầm nhỏ, loại 3 là trên đường trở thành PS, cháu tôi nó giải thích : dân mình chưa quen, cứ nghĩ là BCs mãi là BCs chứ khi thị trường phát triển lớn lên, thêm nhiều cổ phiếu tham gia thị trường thì BCs teo dần thành PS là chuyện thường - lại phải thay đổi tư duy một tý - một thật). Sau khi tư duy được định hình như vậy thì bác quay về mục số 8. Bảo toàn vốn ... để suy nghĩ kỹ và quyết định tiếp

+ Nếu 60% cổ phiếu của tôi chủ yếu thuộc loại có giảm mà không có tăng ? Tôi không biết mọi người hành động ra sao, riêng tôi - tôi sẽ bán

Sau khi cơ cấu lần 2 (lần 1 là thanh lý PS) tôi có thêm một ít tiền trong tài khoản, cháu tôi khuyên giữ lại tiền mặt, đừng mua vào vội, nếu không có thể phạm sai lầm ở mục 9.

12. Ở rê ka - nhảy sóng : có sai lầm không nhỉ ?

Giả sử đang chuẩn bị tái cơ cấu danh mục theo nguyên tắc 11. vừa biết thì tôi phát hiện ra : nhảy sóng vui hơn nhiều ? Tôi quyết định không cơ cấu, cơ kéo gì hết : lấy luôn 40% tiền và 60% cổ phiếu để nhảy sóng

Tôi tức tốc tìm gặp cháu trai để nói cho nó biết phát hiện lớn lao của mình.

Thế này nhé, cháu nhìn thấy không ? cổ phiếu này giá chỉ xuống đến đây là kịch, sau đó nó vọt lên, lên đến đây nó lại giảm, nhưng giảm xuống mức cũ là vọt lên. Đây nhé, nếu bác mua ở đây, bác bán ở đây thế là có 10% rồi, bác thấy ngoài sàn mấy cụ hưu trí giống bác gọi đó là nhảy sóng đấy. Có thể mà bác không nhìn ra, nhìn thấy sớm có phải kiếm bao nhiêu tiền rồi không ?

Cháu tôi chỉ nhìn tôi và cười, tôi chợt dạ : bác nói không đúng à ? nhảy sóng là sai à ?

Không bác ạ, nhảy sóng là một việc làm bình thường, nó chỉ sai khi bác không biết nhảy mà ... cứ nhảy. Trước đây bác đã chót mua lung tung, sau đó lỗ nên cháu giúp bác tìm cách giảm lỗ, bây giờ bác lại đang bắt đầu tìm cách mua mua - bán bán để gỡ gạc trong khi thực chất bác chưa hiểu gì cả.

Vậy là nhảy sóng khi chưa hiểu hết về nó là một sai lầm phổ biến và khá tốn tiền nếu nhảy sai. Cháu tôi bắt đầu giảng giải cho tôi : ai là người nhảy sóng chuyên nghiệp.

13. Ai là người nhảy sóng ? Và tôi - một người hưu trí có thể nhảy được không ?

Cháu tôi bắt đầu bài giảng ngắn về xu thế 3 cấp của thị trường :

Xu thế trong dài hạn của thị trường là xu thế cấp 1. Xu thế cấp 1 có thể là một xu thế đi lên (hoặc đi xuống) trong một khoảng thời gian tương đối dài (đối với những thị trường đã phát triển ổn định thường từ vài năm đến nhiều năm, đối với những thị trường mới hình thành thường từ 1 - 3 năm)

Xu thế cấp 1 đi lên (tăng trưởng) là một xu thế mà trong đó đỉnh tăng trưởng sau cao hơn đỉnh tăng trưởng trước, đáy của mỗi đợt phản ứng giá sau cao hơn đáy của mỗi đợt phản ứng giá trước. Xu thế cấp 1 đi lên thường bắt đầu từ một trạng thái đi ngang tích lũy của thị trường trong một thời gian đủ dài và kết thúc tại một đỉnh tăng trưởng rất cao so với trạng thái tích lũy đi ngang lúc ban đầu.

Xu thế cấp 1 đi xuống (suy thoái) là một xu thế mà trong đó đỉnh hồi phục sau luôn thấp hơn đỉnh hồi phục trước, đáy của đợt suy giảm sau luôn thấp hơn đáy của đợt suy giảm trước. Xu thế cấp 1 đi xuống thường bắt đầu từ một đợt phản ứng giá của một đỉnh tăng trưởng rất cao và kết thúc tại một trạng thái không thể xấu hơn nữa của thị trường + nền kinh tế. Tôi hỏi cháu tôi : bác cần phải biết cái xu thế cấp 1 này để làm gì hả cháu ?

Hiểu về xu thế cấp 1 của thị trường rất quan trọng với những nhà đầu tư dài hạn bác ạ, nếu bác đầu tư ban đầu theo phương pháp của W.B thì bác nên

bắt đầu mua vào khi thị trường đang trong trạng thái đi ngang tích lũy (sau một xu thế suy thoái) và cân nhắc khả năng bán ra khi thị trường đi lên một đỉnh tăng trưởng rất cao (có khả năng đỉnh tăng trưởng đó chính là đỉnh của toàn bộ xu thế cấp 1)

Cháu xin lấy một ví dụ về thị trường nước ta để bác rõ hơn :

Sau khi thị trường Chứng khoán VN suy thoái xuống tới đáy vào cuối năm 2003, sau đó thị trường hồi phục nhẹ vào đầu năm 2004

Thị trường đi vào thời kỳ tích lũy rất dài : từ đầu 2004 tới tận cuối 2005, những nhà đầu tư dài hạn sẽ đầu tư hoặc cơ cấu danh mục của mình trong thời gian này. Bác chú ý nhé, thị trường bắt đầu tăng tốc : VNI từ dưới 300 cuối 2005 tăng lên trên 350 (đỉnh tăng trưởng số 1) sau đó phản ứng giá giảm nhẹ xuống một chút (phản ứng giá số 1)

Thị trường bắt đầu tăng tốc tiếp : VNI ~ 350 tăng lên 630 (đỉnh tăng trưởng số 2) sau đó xảy ra một đợt phản ứng giá khá mạnh VNI lùi về ~ 400 (phản ứng giá số 2)

Bác thấy không : dù đợt (phản ứng giá số 2) rất mạnh nhưng nó vẫn cao hơn (phản ứng giá số 1), thậm chí cao hơn cả (đỉnh tăng trưởng số 1). Hồi đó tất cả market makers đều hiểu : nếu không chung sức hỗ trợ thị trường để nó tuột xuống ~ 300 là suy thoái xảy ra ngay.

Bác cháu mình xem tiếp nhé :

Vào thời điểm bây giờ thì cháu và bác đều tạm thời nhìn thấy đỉnh tăng trưởng 1.170 rồi và thị trường đang đi vào giai đoạn phản ứng giá. Nhưng bác có thấy đỉnh tăng trưởng 1.170 có thể nói cực cao so với giai đoạn tích lũy < 300 trước đó đúng không ạ ?

Vậy thì ta bắt đầu phải đặt câu hỏi : đây là một đợt phản ứng giá thông thường hay chính là giai đoạn đầu của quá trình suy thoái ?

Muốn trả lời được câu hỏi đó thì bác và cháu cần tìm (một đỉnh tăng trưởng) và (phản ứng giá) nằm giữa mốc VNI 630 và VNI 1.170 để theo dõi. Theo cháu ta nên chọn (đỉnh tăng trưởng VNI > 800) và (phản ứng giá

VNI ~ 740) để xem xét. Bác mua vào gần đỉnh 1.170, giảm đến 800 có mà chết hả cháu ? giảm 1.000 rồi tăng lại đi thôi.

Bác ơi, chúng ta đang xem xét dưới con mắt của một nhà đầu tư dài hạn mà bác. Vậy mới khách quan được. Bác hãy tạm quên là bác đang lỗ đi, chuyện đó tính sau, bác sẽ hết lỗ và lãi lớn vào xu thế cấp 1 tăng trưởng lần sau, đầu tư tài chính là chuyện cả đời mà bác.

Bây giờ bác và cháu xem xét tiếp nhé, nếu VNI giảm tiếp xuống < 800 thì thị trường sẽ chuyển từ giai đoạn phản ứng giá của một xu thế cấp 1 tăng trưởng, để trở thành giai đoạn bắt đầu của một xu thế cấp 1 suy thoái.

Gay quá cháu nhỉ ? Thế không ai làm gì để cứu thị trường à ?

Thị trường vận hành tự nhiên mà bác (hay ít ra market makers đang để nó vận hành tự nhiên). Họ sẽ suy nghĩ hỗ trợ cho nó khi $850 < \text{VNI} < 900$

Thế bây giờ thị trường sẽ tuột xuống 850 hả cháu ?

Ồ không bác ạ, thị trường đang vận hành tự nhiên mà, có thể nó xuống tới 900 rồi tự hồi được mà không cần hỗ trợ của market makers, cháu chỉ nói là có thể thôi vì nó cũng có thể cứ đi mãi xuống 800 lắm chứ, vì cháu đang theo dõi với con mắt của một nhà đầu tư với giá vốn mua vào lúc $\text{VNI} < 300$ nên cháu rất khách quan.

Thế khoai tây mua trong khoảng 900 ~ 1000 sẽ lỗ hết à ? họ sẽ phải làm gì chứ ?

Bác ơi, ta nghiên cứu thị trường để có cái nhìn về tương lai, chứ không phải ngồi đó mà xuýt xoa : giá mà, ước gì tôi mua cổ phiếu năm 2003 - 2004. Bác không thể đi ngược thời gian về lại thời kỳ tích lũy 2004 đúng không ạ ? Cũng như bác không thể ngồi đó chờ đợi đến đáy của xu thế cấp 1 suy thoái sắp tới đúng không bác ? Vì thực ra chưa ai có thể nói được bây giờ có thể là suy thoái không ? và đợt suy thoái thật sự bao giờ sẽ tới ?

Nên nếu bác là các tổ chức lớn, bác vẫn bước vào thị trường bình thường, lúc đó bác sẽ vừa xây dựng danh mục, vừa đầu tư, vừa đầu cơ, vừa tái cơ cấu dựa trên sự vận dụng xu thế thị trường cấp 2.

Ah, hay quá nhỉ, thế mà bác cứ nghĩ khoai tây nó lố : nó cũng cuống lên như bác, hì hì hì

Bây giờ bác và cháu tìm hiểu về xu thế cấp 2 của thị trường (cháu phải lưu ý bác một chút : vì thị trường luôn thu nạp người mới, mà những người này không thể lúc nào cũng vào đúng thời điểm bắt đầu của một xu thế cấp 1 tăng trưởng, cho nên họ phải hết sức lưu ý vận dụng xu thế cấp 2 để mang lại nhiều lợi ích nhất cho họ)

Xu thế cấp 2 của thị trường là những đợt phản ứng giá làm ngắt quãng quá trình tăng (giảm) của xu thế cấp 1. Xu thế cấp 2 kéo dài trong thời gian từ vài tháng đến dưới một năm đối với những thị trường phát triển ổn định, vài tuần đến vài tháng đối với những thị trường mới hình thành.

Xu thế cấp 2 - điều chỉnh giảm là các đợt giảm giá trung gian xảy ra trong khi thị trường đang vận động theo xu thế cấp 1 tăng trưởng

Xu thế cấp 2 - hồi phục tăng là các đợt hồi phục trung gian xảy ra trong khi thị trường đang vận động theo xu thế cấp 1 suy thoái.

Cho bác hỏi một chút ? sao tự nhiên đang tăng ngon lành lại nhảy đầu ra cái đợt điều chỉnh giảm ? tăng mãi cũng tốt chứ sao ?

Nếu được vậy thì tốt quá, cháu cũng mong như vậy, cứ ngồi mà đếm tiền, hì hì hì. Nhưng đã là một phần của nền kinh tế thì nó phải vận hành theo quy luật kinh tế chung. Sự vận hành của thị trường Chứng khoán có sở dựa trên sự vận hành của nền kinh tế, nhưng trong quá trình vận hành nó được cộng thêm tâm lý kỳ vọng (hoặc thất vọng) của nhà đầu tư. Khi thị trường

Chứng khoán vận hành quá mạnh mẽ so với nền kinh tế (bởi vì sự kỳ vọng của nhà đầu tư vào nền kinh tế quá lớn) sẽ tạo ra những đỉnh tăng trưởng rất cao, nhưng khi sự phát triển của nền kinh tế (cụ thể ở đây là sự phát triển của các doanh nghiệp) không theo kịp kỳ vọng của nhà đầu tư, lúc đó sẽ diễn ra quá trình đánh giá lại. Quá trình đánh giá lại này đương nhiên sẽ làm thị trường Chứng khoán điều chỉnh giảm xuống. Nếu bác nhìn nhận vấn đề dưới góc cạnh : quá trình đánh giá lại là một tất yếu của thị trường thì khi xuất hiện giai đoạn điều chỉnh giảm bác sẽ không bị shock.

Khi bác đã có một cái nhìn khách quan về thị trường chứng khoán, một sự đánh giá đúng về nền kinh tế, một cơ sở kiến thức đầy đủ, một bản lĩnh vững vàng và một kinh nghiệm (có thể phải trả giá đôi chút) thì bác sẽ thấy sự xuất hiện của những xu thế cấp 2 là hoàn toàn tất yếu và đó chính là cơ hội để bác gia tăng lợi nhuận.

Đang lo héo người về khoản thua lỗ, đầu óc lại đang ong ong về những điều vừa biết được, nhưng vừa nghe thấy chính đợt điều chỉnh giảm đang diễn ra này cũng là một cơ hội gia tăng lợi nhuận là tôi tỉnh người ra ngay.

Giảm mà cũng ra tiền hả cháu ? Nói cho bác nghe ngay đi.

Vâng, cháu nói đây : vốn ban đầu của bác là 100 triệu đúng không ạ ? Sau khi bị lỗ 25% bác

cắt giảm lỗ bằng cách bán bớt 40% cổ phiếu yếu kém, vậy là bác có 30 triệu tiền mặt và số cổ phiếu BCs quy ra tiền là 45 triệu. Bác cơ cấu tiếp số cổ phiếu BCs, vậy hiện tại bác có 50 triệu tiền mặt và số cổ phiếu BCs quy ra tiền là 20 triệu (số cổ phiếu BCs này có khả năng chống trả được những giai đoạn điều chỉnh giảm của xu thế cấp 2 hiện nay, trừ đợt sóng cuối cùng - nếu xảy ra)

Bây giờ thị trường đang giảm, nhưng bác đừng nghĩ tới thị trường, bác đừng nghĩ tới những

khoản thua lỗ (lỗ thì đã lỗ rồi đúng không ạ), bác cũng đừng cứng nhắc đoán định thị trường sẽ giảm đến bao nhiêu, nếu phải giảm đến bao nhiêu thì thị trường sẽ giảm đến đó bấy nhiêu. Lúc nào thị trường lên lại, với những dấu hiệu sau này cháu sẽ trao đổi thêm với bác, tự khắc bác sẽ nhận ra ngay.

Vấn đề của bác bây giờ là ôn lại thật kỹ từng điểm của phương pháp CAN SLIM của W.J.O Phương pháp CAN SLIM có mục đích mấu chốt là tìm ra những cổ phiếu có khả năng tăng trưởng cao hơn mức tăng chung của thị trường. Chính vì thế bác thấy ông W.J.O có bao giờ thêm quan tâm tới P/E của cổ phiếu đâu (điều này rất khác ông W.B)

Bởi vì mục đích như vậy (tìm kiếm cổ phiếu có khả năng bùng nổ cao) nên CAN SLIM sẽ phát huy tác dụng cao nhất khi :

- + Thị trường trong thời kỳ bắt đầu của xu thế cấp 1 tăng trưởng
- + Thị trường trong thời kỳ cuối của một xu thế cấp 2, chuẩn bị bắt nhịp trở lại vào xu thế cấp 1

tăng trưởng

Và cháu nhắc lại với bác hai câu khẩu quyết này, không sợ bác quên :

- + BCs nào giảm ít nhất trong đợt suy giảm thì sẽ phục hồi nhanh nhất khi thị trường hồi phục
- + Khi thị trường hồi phục thì BCs hồi phục nhanh chậm khác nhau

Bác lưu ý thật kỹ nhé : phục hồi nhanh nhất, tức là tốc độ phục hồi, chứ không phải mức độ % phục hồi. Ví dụ : cổ phiếu bluechip XYZ trong đợt suy giảm vừa qua giảm 20% trong khi các cổ phiếu khác giảm nhiều hơn, cá biệt có PS giảm tới 40 - 50%. Khi thị trường hồi phục thì cổ phiếu XYZ phục hồi với tốc độ nhanh nhất, có khi chỉ 4 - 5 phiên là tăng trở lại 20 - 25% sau đó nó có tăng tiếp hay không thì chưa biết. Cổ phiếu AAA khác cũng là bluechip nhưng phục hồi chậm hơn, có khi phải 6 - 8 phiên mới tăng trở lại 20 - 25%, cổ phiếu BBB cũng là bluechip nhưng có khi thị trường phục hồi được cả tuần lễ rồi mà nó chả nhúc nhích, nhưng bác đừng chủ quan vì có khi nó mà bắt đầu phục hồi là phục hồi luôn một lèo 30 - 40%.

Bác cần nghiên cứu kỹ phương pháp CAN SLIM để tìm ra thứ tự các bluechips tăng nhanh chậm khác nhau. Lấy ngay 50 triệu mua bluechips XYZ, cảm thấy nó tăng hết cỡ là chuyển tiếp sang AAA, rồi tiếp sang BBB. Nếu bác di chuyển khéo thì chỉ riêng đợt phục hồi đầu tiên bác đã có thể lấy lại 45 - 50% của 50 triệu, vậy là bác đã hòa vốn 100 triệu rồi. Nếu bác may mắn nữa thì còn lấy lại được 60 - 70% của 50 triệu. Đó chỉ mới là đợt phục hồi sau khi thị trường suy giảm thôi nhé, còn một đợt tăng trưởng vài chục % tiếp theo nữa.

Vậy nhé, việc của bác bây giờ là bảo toàn vốn (50 triệu), luyện kiến thức (phương pháp CAN SLIM để tìm ra dần các BCs có sức bật mạnh trong tương lai), rèn bản lĩnh (kiên nhẫn chờ đợi). Nghe cháu tôi động viên, tôi thấy chờ đợi bây giờ không sốt ruột nữa và hưng phấn hơn trước kia nhiều.

Chợt nhớ ra mục đích chính cuộc gặp này với cháu trai, tôi áp ứng : thế còn nhảy nhót nhót nhót thì sao hả cháu.

Vâng, nếu bác muốn làm được điều đó thì cần tìm hiểu tiếp về xu thế cấp 3 của thị trường

Xu thế cấp 3 của thị trường là những biến động nhỏ, thường xuất hiện trong một chu kỳ ngắn <

9 phiên giao dịch với biên độ dao động hẹp. Những nhà đầu cơ nhiều kinh nghiệm, giỏi về TA có thể lợi dụng những dao động này để sinh lợi.

Nghe cháu tôi nói thế biết ngay là làm khó cho tôi rồi (kinh nghiệm chưa có mấy, TA mù tịt, lại thêm tâm lý biến động mạnh trong thời gian qua) Nhưng tôi vẫn quyết định hỏi cặn kẽ về

những sai lầm có thể mắc phải khi nhảy sóng

14. Không phải cổ phiếu nào cũng nhảy sóng được

Những cổ phiếu nên tránh khi nhảy sóng :

- + Cổ phiếu được coi là giữ nhịp cho thị trường
- + Cổ phiếu tính thanh khoản kém
- + Cổ phiếu có rủi ro về ngành nghề cao

Cháu trai tôi còn đề cập tới những sai lầm tâm lý và sai lầm kỹ thuật khi nhảy sóng

Những sai lầm tâm lý phổ biến trong nhảy sóng

15. Tâm lý ngày nào cũng nhảy (ngày nào cũng nhăm nhe mua mua - bán bán)

Đã bước vào thị trường Chứng khoán là phải có đức tính kiên nhẫn bác ạ, cháu chưa nói tới chuyện kiên nhẫn của ông W.B chờ đợi suốt giai đoạn 1969 - 1974 và chỉ chấp nhận quay lại thị trường vào đúng giai đoạn bắt đầu của một xu thế cấp 1 tăng trưởng. Chờ đợi xu thế cấp 2 đòi hỏi phải kiên nhẫn là đương nhiên rồi. Nhưng nhảy sóng cũng phải kiên nhẫn bác ạ.

Bác chỉ nên nhảy sóng khi xuất hiện tín hiệu (cháu sẽ trao đổi kỹ về tín hiệu mua - bán với bác trong phần những sai lầm kỹ thuật phổ biến). Có thể vài ngày mới xuất hiện tín hiệu, có thể trong ngày xuất hiện tín hiệu tại vài cổ phiếu liên. Nhưng bác phải ghi nhớ thật kỹ : nhảy sóng vào - ra theo tín hiệu chứ không phải bắt buộc ngày nào cũng nhảy một cái gì đó.

16. Nhảy bị kẹt chân - chấp nhận chuyển thành nắm giữ lâu dài

Bác để ý nhé : cháu dùng từ nắm giữ lâu dài chứ không dùng từ đầu tư lâu dài

Khi bác đầu tư lâu dài là bác đã có sự nghiên cứu kỹ lưỡng, còn bác nhảy sóng đó là biện pháp tình thế. Thông thường mọi người hay nhảy sóng với chính cổ phiếu mình còn giữ lại trong tài khoản (tận dụng lợi thế T+0, T+1, T+2). Nhưng có hai nhược điểm với cách nhảy sóng nửa vời này :

- + Cổ phiếu đang nắm giữ chưa xuất hiện tín hiệu nhảy sóng thích hợp hoặc tín hiệu không rõ ràng, chờ đợi lâu bác không đủ kiên nhẫn, nhảy liều rất dễ bị kẹt chân

- + Trong một xu hướng cấp 2 đi xuống thì giai đoạn tích lũy động là giai đoạn nhảy sóng tốt nhất, nhưng bản thân giai đoạn tích lũy động này cũng có xu hướng đi xuống, nếu nhảy không khéo rất dễ bị kẹt lại và dẫn đến tâm lý khắc phục bằng cách mua bình quân giá giảm (một quan niệm sai lầm khi thị trường đi xuống - cháu sẽ nói kỹ hơn khi trao đổi với bác về việc có nên mua bình quân giá giảm - các nhà đầu cơ lớn luôn vứt bỏ ngay ý nghĩ này ra khỏi đầu)

17. Nhảy theo kiểu khôn lỏi

- một nét đặc trưng rất riêng của người Việt chúng ta, hì hì hì Khi cổ phiếu của bác nắm giữ mãi vẫn chưa thấy cơ hội thích hợp, giá cứ giảm dù không nhiều, bác cảm thấy khá sốt ruột. Kiểm tra lại các số liệu trong quá khứ của cổ phiếu mình nắm giữ, bác phát hiện ra một điều : khi cổ phiếu này giảm mạnh xuống sàn là hôm sau hồi lại ngay thậm chí hồi lại mức kịch trần.

Một ý nghĩ lóe lên trong đầu, vậy thì hôm nào mình cũng sẽ đặt mua giá sàn hoặc trên giá sàn tý ti. Nếu mua được là hôm sau canh me bán ra ngay. Nói chung bác cứ thử nhảy theo kiểu này đi, sau đó bác sẽ vỡ ra một điều : thế này mình thà bán quách cổ phiếu đi rồi mua lại sau còn hay hơn.

Những sai lầm kỹ thuật phổ biến trong nhảy sóng

18. Xác định mức giá đáy hỗ trợ và mức cản trên một cách quá thô sơ và đơn giản

Nhiều người nhận thấy khi giá cổ phiếu đi xuống một mức nào đó thì nó quay giật lên và trên đường đi lên nó không thể vượt qua một mức giá nào đó, rồi quay giật xuống

Một vài lần như vậy xảy ra, họ bắt đầu xem xét các cổ phiếu khác cũng có tình trạng tương tự, một kết quả ngoại suy chóng vánh được đưa ra : thế này thì cứ tới mức giá aaa ta sẽ mua vào, giá lên tới mức bbb ta sẽ bán ra.

Có thể mua vào bán ra thành công một vài lần, nhưng rồi tình hình chợt thay đổi :

+ Vừa mua vào ở mức giá được coi là đáy aaa thì giá cổ phiếu bắt đầu tuột dốc không phanh (thực sự luống cuống và không biết làm gì tiếp theo)

+ Vừa bán xong ở mức giá bbb thì giá cổ phiếu bắt đầu tăng phi mã (chùn tay không dám mua lại ngay - hóa ra mình vừa bán rẻ mua đắt à ?, vừa ngời tiếc của vừa tự trách bản thân, nhưng nguy hiểm nhất là thấy giá tăng mãi dường như không ngừng, thế là lao vào mua lại, mua xong giá bỗng nhiên quay ngoắt xuống)

Lợi nhuận của mấy lần nhảy sóng thành công trước đây tan thành mây khói.

Nếu giá đáy hỗ trợ và mức cản trên xác định quá đơn giản như vậy thì bất kể ai cũng trở thành chuyên gia trên thị trường Chứng khoán rồi. Nên lưu ý giai đoạn giá cổ phiếu dao động một cách ổn định và dễ nhận thấy như trên luôn nằm giữa các giai đoạn biến động phức tạp, cần phải xem xét trước đó giá cổ phiếu đã biến động ra sao, theo khuôn mẫu nào, giai đoạn ổn định tạm thời hiện nay có thể kéo dài trong bao lâu ? (yếu tố thời gian rất quan trọng cho việc nhảy sóng) sau đó giá cổ phiếu có thể biến động tiếp như thế nào ?

Một số khuôn mẫu biến động của giá cổ phiếu và những giai đoạn nào có thể nhảy sóng khá an toàn ?

19. Khuôn mẫu ngọn đồi cao

Khuôn mẫu ngọn đồi cao thường xảy ra trong một thời kỳ tăng trưởng mạnh của một xu thế cấp 1 tăng trưởng. Khuôn mẫu này thường xảy ra khi toàn thị trường nói chung tăng trưởng rất mạnh (như giai đoạn sau tết âm lịch tới đầu tháng 3/2007 vừa qua).

Khuôn mẫu này bắt đầu hình thành bằng một cuộc tăng giá cổ phiếu từ 50% đến 150% hoặc cao hơn nữa trong một thời gian rất ngắn (khoảng 1 - 2 tháng). Giá cổ phiếu dường như tăng không thể có điểm dừng (bạn nào nắm giữ PS, trong thời gian sau tết sẽ có cảm giác này, giá tăng như máy bay lên thẳng, mỗi ngày ngủ dậy là có từ 5 - 10% lợi nhuận)

Cháu sẽ tìm kiếm ví dụ minh họa cho bác thấy (ví dụ chỉ có tính chất minh họa, không có ý ám chỉ cổ phiếu đó là tốt hay xấu, nên mua hay nên bán)

Khi tình huống này xảy ra, bạn nên đánh giá ngay tình hình để không bỏ lỡ cơ hội :

+ Ở một cổ phiếu cụ thể đây là kỳ đầu hay là kỳ cuối của quá trình tăng ? Nếu là kỳ đầu (mới tăng được 10 - 15%) thì nên cân nhắc có vào thị trường hay không ?

+ Nếu là kỳ cuối thì có hình thành giai đoạn tạo nền vững chắc không ?

Nếu bạn quan sát kỹ và có kinh nghiệm thì trong giai đoạn sau tết âm lịch đến đầu tháng 3/2007 sẽ có hai sự lựa chọn khá an toàn :

+ Xông vào tranh mua PS (kỳ đầu của khuôn mẫu ngọn đồi cao)

+ Nhảy sóng với BCs (kỳ cuối của khuôn mẫu ngọn đồi cao) (nhiều BCs dao động ổn định, giản đơn và rất dễ nhận thấy)

Đó là chuyện của quá khứ rồi, biết đề mà tận dụng cơ hội cho lần sau, không nên nuối tiếc (không nhận ra cơ hội) hay hoang mang (trót mua trên đỉnh đồi), nên quan sát và suy ngẫm xem khuôn mẫu ngọn đồi cao có thể chuyển dịch thành những khuôn mẫu nào trong tương lai

20. Khuôn mẫu vai - đầu - vai : chớ nên mua hay nhảy sóng khi bờ vai bên phải chưa hình thành

Ở phía trên cháu tôi đang nói về quá khứ, nhưng từ bây giờ có thể có lúc sẽ đề cập đến tương lai, nên khi đưa ví dụ minh họa, tôi sẽ xóa đi tên của cổ phiếu đó cho khách quan

Trong trường hợp này, nếu bác nôn nóng nhảy sóng, bác sẽ thành công 1 lần khi mua 62 và bán 66, nhưng khoản lãi của bác và một phần vốn không nhỏ sẽ tan theo dòng nước khi giá cổ phiếu tiếp tục đi xuống để hình thành bờ vai bên phải. Giá xuống 62 bác lại ôm tiếp (thậm chí ôm nhiều hơn cả lần trước) bây giờ xuống tới 45 thì ... ôi thôi.

Bác có thể thấy kể cả khi đã hình thành bờ vai bên phải thì cũng chưa có gì chắc chắn là giá cổ phiếu sẽ không giảm tiếp.

Thế mình cứ học thuộc các loại khuôn mẫu là mua - bán ngon lành đúng không cháu ?

Đó mới chỉ là điều kiện cần chứ chưa đủ bác ạ, thị trường là một quá trình vận động không ngừng, đồ thị luôn chuyển biến từ hình thái khuôn mẫu này sang hình thái khuôn mẫu khác, cái tương lai mới là cái quan trọng, điều đó đòi hỏi tư duy của bác phải luôn vận động cùng với sự vận động của thị trường.

Bác đừng cứng nhắc trong suy nghĩ về chuyện cứu giá này nọ. Điều tiết về mặt vĩ mô là chuyện đương nhiên (không có thị trường Chứng khoán nước nào nằm ngoài sự điều tiết vĩ mô của nhà nước) nhưng đó là chuyện tác động, định hướng trong dài hạn. Bác cũng đừng suy nghĩ cứng nhắc về chuyện giá nó không lên vì đại gia, khoai tây gì gì đó làm giá. Họ là một thành tố của thị trường, hành động của họ cũng phải tuân theo quy luật của thị trường.

Chẳng hạn với ví dụ vai - đầu - vai trên, khi bác mua lại lần 2 với giá 62, giá cứ giảm xuống 45 như hiện tại. Bác kiên quyết cho rằng khoai tây, đại gia nó làm giá nên giá mới giảm thê thảm như vậy. Thiệt hại sẽ thuộc về bác trước tiên.

Khi giá down tiếp xuống dưới 55, nếu bác suy nghĩ khách quan thì ý nghĩ đầu tiên hiện ra : giá đã xuống dưới vòng cổ 55 (neckline) tức là đồ thị đang chuyển sang một khuôn mẫu khác, cần phải bán ở giá 55 và theo dõi tiếp, hiển nhiên thiệt hại của bác đã giảm từ 27% xuống còn 11% và cơ hội lấy lại 11% đó đang xuất hiện khi đồ thị cho thấy giá có thể đi lên sau khi chạm mức

45. Hình thái mới của đồ thị tuy chưa rõ, nhưng cơ hội là rất lớn.

Cháu xin phép được quay lại để nói kỹ về khuôn mẫu vai - đầu - vai này vì đây là hình mẫu hình thành khi có những biến cố quan trọng, nó là dấu hiệu quan trọng cho thấy xu thế thị trường đã chuyển từ xu thế giá tăng sang xu thế giá giảm. Khuôn mẫu vai - đầu - vai là sự mô phỏng theo hình dáng đầu và hai vai con người. Con người thì hai vai bằng nhau (không tính các bác vai bị lệch, hì hì hì) nhưng khuôn mẫu này thì không nhất thiết đỉnh của hai vai phải bằng nhau. Cái quan trọng của khuôn mẫu này là cái vòng cổ (neckline) ở ví dụ trên vòng cổ dao động trong khoảng 53 - 55. Khi giá tiếp tục giảm xuống dưới vòng cổ thì có thể khẳng định xu thế giảm chắc chắn đã xuất hiện, mô hình khuôn mẫu vai - đầu - vai đã bị phá vỡ, cần chuyển sang dự báo mô hình khuôn mẫu tiếp theo.

Một ví dụ minh họa nữa cho khuôn mẫu vai - đầu - vai (một cổ phiếu thực tế của sàn HoSTC), khuôn mẫu này đẹp cứ như lấy từ sách giáo khoa ra

21. Khuôn mẫu cờ chữ nhật - cơ hội rất tốt của những người chuyên nghiệp, nhưng cũng là cái bẫy với những người mới nếu lòng tham trỗi dậy

Khuôn mẫu cờ chữ nhật là một mô hình tiếp tục của xu thế thị trường trong ngắn hạn. Giá cổ phiếu dao động với ngưỡng hỗ trợ và cản trên rất dễ nhận thấy. Ví dụ dưới đây thuộc về một bluechip, sau khi từ khuôn mẫu ngọn đồi cao chuyển sang khuôn mẫu cờ chữ nhật. Khi bác nhận ra khuôn mẫu này và muốn nhảy sóng với nó, bác nên hết sức chú ý một số điểm sau :

+ Độ dài của cờ, điều này là quan trọng nhất với những người chưa có kinh nghiệm

+ Xu thế trước đó của cờ và xu thế sau đó của cờ. Nếu giá cổ phiếu đang tăng rất cao rồi chuyển sang hình mẫu này, xu hướng chung của thị trường lại có chiều hướng giảm, bác nên

suy tính đến việc giá cổ phiếu sẽ rớt xuống dưới mức hỗ trợ. Cái bẫy ở đây đối với những người mới đó là sự dễ dàng của khuôn mẫu và lòng tham, bác có thể thành công 1 lần, 2 lần nhưng có thể đến lần thứ 3 khi bác quyết định xuống tiền mạnh tay thì giá nó rớt cái rầm xuống dưới mức hỗ trợ.

22. Khuôn mẫu cờ đuôi nheo - biết cho vui chứ người mới không nên nhao vào

Đây là một khuôn mẫu rất phổ biến trong thực tế, nhưng rất khó xử lý. Nó đòi hỏi việc xử lý tình huống cần có thêm rất nhiều thông tin và công cụ hỗ trợ. Nếu cháu là bác thì cháu sẽ tránh xa khuôn mẫu này. Cháu sẽ tìm một số ví dụ bác xem cho vui

23. Khuôn mẫu cái nêm hướng xuống (Falling Wedge) - cân nhắc khi thị trường đi xuống, nên chớp lấy khi thị trường đi lên

Khuôn mẫu FW là một khuôn mẫu kỹ thuật có khuynh hướng chỉ báo giá sẽ tăng, khi khuôn mẫu mới được hình thành thì khoảng cách giữa hai đường

xu thế rộng, sau đó độ rộng giảm dần khi giá Chứng khoán giảm. Sự biến động của giá hình thành một chóp nón (hình cái nêm) hướng xuống dưới do đỉnh và đáy dần hội tụ.

Khi giá vượt ra khỏi đường kênh bên trên là dấu hiệu đảo chiều xu thế giá cấp 3 của cổ phiếu. Lý thuyết thì như vậy, nhưng khi thực hành vì bác là người mới chưa có kinh nghiệm, bác cần hết sức lưu ý :

+ Xu hướng chung của thị trường thời điểm đó là gì ? thị trường đang lên hay xuống ?

+ Giá cổ phiếu vào thời điểm xem xét có mức cản tâm lý nào không ? (giá tâm lý ở trong trường hợp này là 500)

+ Có biểu hiện nào về câu cá tại đáy không ? (Bottom Fishing)

Cháu xin giải thích một chút thế nào gọi là câu cá tại đáy, thực chất chính là ôm vào để nhảy sóng đáy. Khi thị trường đi xuống, khi giá tâm lý ở đây là 500, thì sẽ có những người tới mức giá 500 là họ ôm vào, nhưng chỉ cần có lời 5 - 10% là họ nhảy ra ngay.

Theo lý thuyết thì khi giá vượt ra khỏi đường kênh bên trên là có thể mua được, nhưng với tình hình thị trường đi xuống + giá tâm lý 500 thì bác nên chờ đợi T+3 xem giá có quay xuống tiếp không rồi hãy có quyết định.

Nếu gặp trường hợp khuôn mẫu FW trong các điều kiện sau :

+ Thị trường đang lên

+ Cổ phiếu nghiên cứu là một bluechip

+ Giá cổ phiếu đứng giá một thời gian dài

Bác nên mua ngay khi giá cổ phiếu vượt qua đường kênh bên trên mà không cần phải suy tính gì hết.

24. Các khuôn mẫu khác - đọc thật kỹ - chưa hiểu thấu đáo thì đừng sử dụng

Nói chung cháu khuyên bác :

+ Nếu may mắn bước vào thị trường đúng vào giai đoạn bắt đầu của một xu thế cấp 1 tăng trưởng : đầu tư lâu dài theo phương pháp của W.B

+ Nếu bước vào thị trường vào giai đoạn nóng của một xu thế cấp 1 tăng trưởng : nên cố gắng chờ đợi xu thế cấp 2 (giảm) xuất hiện và tiến triển đến giai đoạn cuối, khi xu thế cấp 2 (giảm) chấm dứt, thị trường bắt nhịp trở lại xu thế cấp 1 tăng trưởng thì có thể đầu tư lâu dài theo phương pháp W.B hoặc đầu tư trung hạn theo phương pháp W.J.O

+ Nếu bước vào thị trường vào giai đoạn nóng của một xu thế cấp 1 tăng trưởng và nếu bác muốn mạo hiểm một chút thì có thể đầu cơ ngắn hạn theo 3 khuôn mẫu : ngọn đồi cao, cờ chữ nhật, cái nêm hướng xuống

Các khuôn mẫu sau đây tuyệt đối chưa hiểu thấu đáo thì chưa sử dụng :

+ Vai - đầu - vai : xuất hiện khuôn mẫu này là phải cảnh giác ngay, thị trường nói chung, cổ

phiếu nói riêng giá sẽ đảo chiều

+ Cờ đuôi nheo

+ Cốc và tay cầm

+ Tam giác hướng lên, tam giác hướng xuống, tam giác cân

+ Hai đáy, ba đáy

+ Hai đỉnh, ba đỉnh vân vân và vân vân

Lằng nhằng phết cháu nhỉ, hình như giá đi xuống bác thấy có một cách đơn giản mà ai cũng sử dụng được: đó là mua bình quân giá giảm, cháu thấy có ổn không?

25. Mua bình quân giá giảm - mất chi phí cơ hội nếu thị trường điều chỉnh sâu - cái chết chắc nếu suy thoái thật sự

Cháu tôi hỏi ngược lại tôi : Bác hình dung thế này nhé, bác đang đi xe trên đường, gặp một con dốc đi xuống, sương mù dày đặc không rõ đường đi phía trước, xe lao ngày càng nhanh. Bác sẽ dừng xe lại hay cứ lao xuống hy vọng đầu bên kia sẽ có con dốc vòng lên ?

Tôi trả lời ngay không suy nghĩ : dừng lại chứ đi tiếp có mà chết à. Bác đi hỏi thêm nhiều người nữa xem câu trả lời thế nào nhé.

Mấy hôm sau tôi gọi điện cho cháu trai : Ai cũng trả lời là sẽ dừng xe lại cháu ạ

Vậy tại sao khi bắt đầu lỗ mà chưa biết thị trường sẽ đi xuống tới đâu, bác không dừng lại (stop loss) ?

Vì bác thấy những người chịu đựng kiên cường rồi vẫn có lãi cả đấy thôi

Vâng, thực tế diễn ra như vậy. Nhưng có điều này mọi người khi đã lỗ rồi luôn cố tình đánh lừa mình và cố tình không hiểu :

+ Khi thị trường điều chỉnh sâu : những người stop loss đúng lúc, sau đó quay lại khi thị trường phục hồi thật sự luôn lãi gấp nhiều lần những người cắn răng chịu lỗ

+ Khi thị trường suy thoái : những người stop loss đúng lúc là những người còn tồn tại, những người cắn răng chịu lỗ là những người đi về nơi xa lắm.

Tôi vẫn cố tình không hiểu : Sao tây vẫn mua vào ? Sao nó không bán hết đi?

26. Các định chế tài chính hành động khác biệt đôi chút so với nhà đầu tư cá nhân do quy mô vốn quá lớn - nhưng vẫn tuân thủ quy tắc stop loss

Họ vẫn tuân thủ quy tắc stop loss đấy bác ạ. Vì bác không hiểu quy trình của họ nên nghĩ thế

thôi. Cháu sẽ nói rõ cho bác đây. Vì họ quy mô vốn rất lớn nên họ sẽ stop trước khi loss, còn chúng ta thì sao ? loss rồi mới chịu stop, thậm chí còn

không chịu stop.

Khi thị trường theo đánh giá của họ là đã rất nóng, họ sẽ điều tiết giảm mua vào, và điều tiết bán ra theo cả hai phía của đỉnh tăng trưởng. Khác với chúng ta đúng không bác ? Càng thấy giá cao càng thích, thậm chí giá đã trượt khỏi đỉnh tăng trưởng từ lâu mà vẫn luyến tiếc.

Những ví dụ khác cháu không dám đề cập, chỉ riêng ví dụ về BHS cháu sẽ lấy làm minh họa và nói kỹ (do họ thực hiện một cách quá lộ liễu, vì tình thế quá cấp bách và quy mô của BHS nhỏ, không đủ che dấu hành động của họ)

Khi giá của BHS bắt đầu vượt qua vạch đỏ là họ bắt đầu quá trình stop của mình, bắt đầu bán ra, thủ thuật này gọi là : phân phối (bán ra) ngay trong quá trình tăng trưởng. Khi giá đạt đỉnh (cháu đánh dấu bằng chữ thập đỏ) nhiều người trong chúng ta vẫn chưa chịu tin là đỉnh đúng không ạ ? Nhưng họ đã dự đoán được từ lâu (cháu thấy có người trên diễn đàn này đã nói trước về cái đỉnh 70 của BHS đấy), khi giá đã trượt khỏi đỉnh tăng trưởng thì họ sẽ bán khéo léo hơn, sao cho khi giá trôi xuống dưới vạch đỏ thì quá trình stop hoàn thành. Bác có thể kiểm tra lại và thấy rõ khối lượng cổ phiếu bán ra tăng vọt ở 2 vòng tròn đen cháu đánh dấu bên dưới.

Khác nhau về tư duy bác ạ, với nhà đầu cơ nhỏ của chúng ta thì cứ phải đạt đỉnh, qua đỉnh rồi mới gọi là loss. Còn họ thì giá bán ra mới là quan trọng, giá 65 nghìn thì bên này đỉnh hay bên kia đỉnh cũng vẫn là 65 nghìn. Cái này cháu tôi giải thích rõ ràng quá, đành phải chịu vậy. Nhưng đầu óc bảo thủ của tôi vẫn chưa chịu tin là mình đã loss : Thế bây giờ họ đã lỗ đúng không ? Họ phải tìm cách giảm lỗ chứ, phải cứu thị trường chứ ?

Cháu tôi lắc đầu, thôi cháu lại phải giải thích vậy

27. Quan điểm về lỗ - lãi của các định chế tài chính

Họ là những định chế được tổ chức chặt chẽ, nên tiêu chí lỗ - lãi của họ có tiêu chuẩn rõ ràng bác ạ.

+ Chỉ đánh giá sau khi đã kết thúc năm tài chính

+ Kế hoạch trong năm tài chính được xây dựng rõ ràng. Hoàn thành kế hoạch là cơ sở quan trọng để đánh giá năng lực của CEO.

Các tiêu chí phụ để đánh giá năng lực của CEO

+ Thị trường có tăng thì có giảm (họ không duy ý chí như mình, cứ phải tăng mãi cơ). Có năm thị trường tăng trưởng cực tốt, có năm suy thoái. Năng lực của CEO đánh giá qua việc : khi thị trường tăng trưởng thì mức tăng trưởng của định chế tài chính phải cao hơn (càng cao hơn càng tốt) mức tăng trưởng bình quân chung của thị trường, cao hơn mức tăng trưởng của các định chế tài chính khác cùng đẳng cấp. Ngược lại cũng thế : khi thị trường suy thoái thì mức suy giảm của định chế tài chính phải thấp hơn (càng thấp hơn càng tốt) mức suy thoái bình quân chung của thị trường, thấp hơn mức suy thoái của các định chế tài chính khác cùng đẳng cấp.

+ Khả năng xử lý tình hình của CEO để đạt kết quả tốt nhất trong tình hình thực tế của thị trường (thị trường tăng trưởng thì tối ưu hóa lợi nhuận, thị trường suy thoái thì giảm đến mức thấp nhất tổn thất)

Thấy tôi đăm chiêu, cháu trai tôi nói : thôi để cháu lấy ví dụ cụ thể vậy

Bác đọc kỹ tiểu sử của W.B rồi phải không ạ ? Bác có để ý một số mốc quan trọng trong cuộc

đời lừng lẫy của ông không ?

1962 - Kiếm được những triệu đô la đầu tiên

1970 - Kiếm được 25 triệu USD và rút khỏi thị trường đến năm 1974

Hiện nay tài sản ước đạt trên 40 tỷ USD

Bác thấy có gì đặc biệt không ? Bác đọc kỹ rồi, ông ý cứ mua rồi để đó thế là lãi to. Trời, bác bảo là đọc kỹ mà nhận xét thế thì chết rồi.

Bác để ý nhé từ 1962 đến 1970 là 8 năm: Ông W.B tăng tài sản của mình lên khoảng 10 lần

Từ 1974 đến nay là 33 năm: Ông W.B tăng tài sản của mình lên khoảng ... 1.600 lần. Nói một cách đơn giản là ông W.B đầu tư lâu dài vào cổ phiếu, cổ phiếu tăng giá trị thì tài sản của ông tăng đúng không ạ ? Rõ cổ phiếu của ông phải tăng 1.600 lần, cái tăng nhiều bù cái tăng ít, tức là phải có cổ phiếu tăng 2 - 3.000 lần. Bác xem trong suốt thời gian 1974 đến nay có cổ phiếu nào tăng tới 300 lần không ? Kể cả trong cơn sốt bong bóng dot.com cũng không có cổ phiếu nào tăng nổi quá 300 lần.

Ồ lạ hén, không có cái gì tăng quá 300 lần mà ông ý tăng được 1.600 lần.

Vâng, từ 1962 - 1970 tuy là một nhà đầu tư giỏi nhưng W.B chưa thực sự thu hút được sự chú ý của giới tài chính. Chỉ sau khi rút lui khỏi thị trường tài chính, bảo toàn nguồn vốn trong cuộc khủng hoảng 1970 - 1973, quay lại đầu tư năm 1974 và gặt hái thành công rực rỡ bắt đầu từ năm 1976 thì W.B mới mở được cánh cửa nguồn vốn của thị trường tài chính Mỹ (W.B rút lui năm 1970, quay lại đầu tư 1974 với việc mua vào cổ phiếu các công ty rất tốt với giá rẻ bằng 1/2 năm 1970 thậm chí có nhiều cổ phiếu rẻ 1/6 - 1/8)

Từ năm 1962 - 1970 ông chỉ tự đầu tư bằng vốn của mình nên chỉ tăng tài sản từ vài triệu USD lên 25 triệu

Nhưng từ 1976 trở đi, giới tài chính coi W.B là Midas, chạm vào đâu là ở đó chính là mỏ vàng, nên mọi cánh cửa nguồn vốn đều mở ra trước mắt ông.

Ở Việt Nam cũng vậy, những cách xử trí tình huống khéo léo của CEO sẽ được đánh giá rất cao và có khả năng mở được hầu bao của những nguồn vốn lớn. Bác đừng nên nhìn quá gần vào mấy chuyện lỗ lãi trong vài ba tháng. Ồ, thì bác già rồi, chỉ nghĩ được đến tiền chợ cho bác gái ở nhà thôi. Nhưng bác vẫn không thể hiểu nổi, sao các định chế tài chính hiện nay cứ mua vào, sao không chờ giá rẻ hơn mà mua?

28. Tại sao các định chế tài chính bắt đầu mua vào khi giá giảm - sao không chờ thật giảm hãy mua ?

Để trả lời cho câu hỏi này, bác và cháu lại phải quay về đọc kỹ mục 13. Cháu chép lại mấy dòng trong mục 13. nhé " ... Bác ơi, ta nghiên cứu thị

trường để có cái nhìn về tương lai, chứ không phải ngồi đó mà xuýt xoa : giá mà, ước gì tôi mua cổ phiếu năm 2003 - 2004. Bác không thể đi ngược thời gian về lại thời kỳ tích lũy 2004 đúng không ạ ? Cũng như bác không thể ngồi đó chờ đợi đến đáy của xu thế cấp 1 suy thoái sắp tới đúng không bác ? Vì thực ra chưa ai có thể nói được bây giờ có thể là suy thoái không ? và đợt suy thoái thật sự bao giờ sẽ tới ?

Nên nếu bác là các tổ chức lớn, bác vẫn bước vào thị trường bình thường, lúc đó bác sẽ vừa xây dựng danh mục, vừa đầu tư, vừa đầu cơ, vừa tái cơ cấu dựa trên sự vận dụng xu thế thị trường cấp 2. ..."

Tại sao họ bắt đầu mua vào ? Bởi một lý do rất đơn giản : họ đã bán ra trước đó. Bán ra trước thì phải mua lại sau để lập lại danh mục.

Thế tại sao họ mua vào mà giá vẫn giảm ?

Bác cứ hình dung thế này, khi các định chế lớn bắt đầu bán ra tức là nguồn vốn đối ứng của những nhà đầu cơ nhỏ như bác bắt đầu cạn (đây là tiêu chí rất quan trọng đấy bác ạ, họ chỉ bán khi sức cầu sắp cạn, giá chuẩn bị bước vào đỉnh tăng trưởng cao nhất). Sau quá trình bán - mua như vậy thì nhà đầu cơ nhỏ ôm toàn cổ phiếu và còn rất ít tiền, các định chế tài chính lớn quay lại là người nắm nguồn vốn. Tất nhiên là họ phải quay lại mua để bổ sung cho danh mục đã bán đi trước đó, nhưng họ mua một cách chọn lọc và bình tĩnh nên giá vẫn cứ giảm.

Sao họ không chờ cho giá thật giảm hãy mua ?

Thì như cháu đã nói, nguồn vốn của họ rất lớn, khi họ bán thì họ sẽ bán trong một khoảng giá nào đó, khi mua họ cũng bắt đầu mua trong một khoảng giá nào đó. Nhưng ở đây là họ mua trở lại cho danh mục nên họ mua rất chậm rãi. Bác đừng nên hy vọng họ mua là giá sẽ tăng. Thế sao họ không tranh nhau mua ?

Vì ai cũng có phần bác ạ, thực chất họ đang mua lại chính những cổ phiếu họ đã bán ra (chẳng hạn định chế A bán ra 8 triệu cổ phiếu, B bán ra 12 triệu, C bán ra 11 triệu mà cổ phiếu vẫn nằm trong thị trường, có chạy đi đâu, nguồn cung đủ mà bác, ai mua lại của người này thôi mà, sao phải tranh nhau ?)

Thế thị trường có tăng trở lại không cháu ?

Sau giai đoạn mua để bổ sung lại danh mục, giai đoạn này giá vẫn cứ giảm theo quán tính thị trường bác ạ. Sau đó họ bắt đầu giải ngân nguồn vốn mới, lúc đó thị trường mới lên được

Một quá cháu nhỉ, thế bao giờ thị trường xuống đến đáy hả cháu ?

29. Xác định đáy của thị trường dựa vào ... mức lỗ của chính mình

Câu hỏi luôn trăn trở của những người kiên quyết có thủ giữ cổ phiếu đó là : lúc nào thị trường đến đáy và đảo chiều ?

Chắc chỉ 15 - 20 % đúng không nào ? Giảm nữa có mà chết hết à ?

Ừ, vô lý. làm sao giảm đến thế được.

Quái, sao lỗ mất 25% rồi ? Ừ, chắc chỉ đến 30% là cùng

Sao giảm đến 40% rồi mà chúng nó cứ bán nhỉ ? Cái bọn cổ đông XYZ này láo nháo thật, n-g-u hết chỗ nói, sao cứ giá sàn chúng nó nện nhỉ ? Nhìn bên kia họ đoàn kết thế, từ đầu đợt giảm giá đến giờ mất chưa đến 20%

30. Xác định đáy của thị trường dựa vào sự hỗ trợ của Nhà nước

Hỏi 1 : Yên tâm mà mức đi ông, từ giờ đến bầu cử cứ vô tư

Hỏi 2 : Hơi giảm tý, nhưng không sao, bác Chủ tịch quốc hội bảo là không để thị trường sụp mà

Hỏi 3 : Giảm 20% nhằm nhò gì, Nhà nước phải giữ vững để bầu cử tốt đẹp chứ, còn hơn tháng nữa thôi mà

Hỏi 4 : Thôi chết, đám cổ phiếu của mình lỗ 30 - 40% rồi, nhưng vô tư Thủ tướng đến thăm

HoSTC là up ngay

Hỏi 5 :

31. Nỗi ám ảnh phải xác định đáy của thị trường

Mặc dù cháu tôi nói có vẻ rất hài hước : lúc nào đến đáy của thị trường là bác sẽ biết, lo gì hả bác. Nhưng như mọi người, tôi vẫn sốt ruột vô cùng. Tôi khẩn khoản cháu tôi bày cho tôi cách xác định đáy của thị trường.

Cháu tôi hỏi rất nghiêm túc :

- Nếu bác biết đáy của thị trường thì bác sẽ làm gì ?
- Bác mua vào chứ còn làm gì nữa ?
- Thế nếu đó chưa là đáy ?
- Thì bác lại mua tiếp
- Nếu thị trường giảm tiếp ?
- Bác mua tiếp
- Giảm nữa thì sao ạ ?
- Giảm gì mà giảm lắm thế, lấy đâu ra lắm tiền mà mua nữa

Cháu chỉ hỏi thế thôi, nếu hành động như bác là sai đấy. Cháu xin lấy một ví dụ cho bác xem : Giả sử ta quay lại thời điểm thị trường giảm năm ngoái, VNI lao từ 632 xuống 480. Đến mức đó là đã giảm kinh khủng rồi phải không ạ ?

Đến lúc này bác cảm thấy là đáy lắm rồi bèn dốc tiền mua vào, nhưng thị trường lại đi xuống 450. Vết nốt những đồng còn lại trong túi bác mua được một ít ở 450

Nhưng thị trường lại lao xuống 420 - Kinh hoàng

Thị trường lao xuống 410 - Tuyệt vọng

Thị trường lao xuống 400 - ...

Thị trường lao xuống ... may mà lúc này tất cả các lực lượng ra tay vực thị trường lên

Bây giờ cháu sẽ kẻ một vạch màu xanh ở mức VNI 480 cắt qua đồ thị cả chiều xuống và chiều đi lên. Bác thấy rõ ràng VNI muốn đi lên sẽ phải cắt qua mức 480 mới lên được đúng không ạ ?

Giá cổ phiếu ở Mức VNI 480 bên mũi tên đỏ và VNI 480 bên mũi tên xanh hầu như bằng nhau

Nếu bác chọn mua vào lúc VNI 480 bên mũi tên đỏ, bác sẽ có những quãng thời gian kinh hoàng. Nếu bác chọn mua vào lúc VNI 480 bên mũi tên xanh, bác hoàn toàn thoải mái

Bác chọn bên nào ?

Còn chọn gì hả cháu, bên xanh chứ còn gì nữa. Thôi, bác biết là bác dại rồi.

Cháu ơi, nhiều mục bác chưa tìm được dữ liệu

Không sao bác ạ, chúng ta sẽ hoàn thiện dần, chỗ nào chưa tìm được dữ liệu bác cứ ghi vào : N/A rồi bổ sung sau khi có dữ liệu

51. Thị trường đã có xu hướng đi lên - những lỗi cần tránh

Tôi vui mừng thông báo với cháu tôi :

+ 2 BCs bác giữ lại từ khi cháu khuyên giữ lại lần trước đã hồi phục 10%

+ Hôm nay bác mua vào 5 cổ phiếu mà đồ thị có dạng cờ chữ nhật thì

* 2 cổ phiếu mua tham chiếu đợt 1, đợt 3 tăng trần

* 1 cổ phiếu giá vẫn giữ nguyên tham chiếu

* Còn 2 cổ phiếu thì giá tăng luôn từ đợt 1 nên bác không khớp được

Cháu tôi nói : vậy là tốt rồi bác, thị trường đã có xu hướng tăng rõ nét hơn rồi, tâm lý mọi

người đã vững tin hơn, bác nên giữ vững số cổ phiếu vừa mua được và đừng nghĩ đến chuyện bán vội nếu giá chạm đường kênh bên trên vì hoàn toàn có khả năng đường giá sẽ phá kênh

bên trên để đi lên nữa. Số tiền còn lại bác có thể lựa chọn hai cách :

+ Mua BCs mà giá vẫn chưa tăng trong đợt vừa qua và để đó lâu dài

+ Swing một chút cho có cảm giác mạnh

Có một số lỗi bác nên tránh trong giai đoạn tăng này :

+ Mua phải cổ phiếu mà người ta gọi là: cổ phiếu của những người chủ nhà mền khách

+ Nhảy sóng nhưng nhảy sai: bán trước mua sau (đây là một lỗi rất buồn cười) vì khi thị trường

có xu hướng tăng thì phải mua trước (khi giá giảm), bán sau (khi giá tăng)

52. Bán trước - mua lại sau : một lỗi rất buồn cười khi thị trường có xu hướng đi lên

Chẳng hạn như ngày hôm qua, rất nhiều người có suy nghĩ hôm nay sẽ giảm nên mang cổ

phiếu ra bán từ hôm qua, rồi cuộc hôm nay giá tăng mạnh. Vậy là số tiền mặt đang cầm trong tay thì không dám mua lại, số cổ phiếu đã chuyển thành tiền mặt hôm qua thì thiệt hại 5% giá

trị hôm nay, đồng thời 3 ngày nữa tiền mới về đến tài khoản.

Khi thị trường có xu hướng đi lên thì đừng đoán hôm nào nó sẽ giảm, hãy kệ thị trường (cũng giống như thị trường có xu hướng đi xuống thì đừng đoán lúc nào là đáy)

Vậy phải làm thế nào hả cháu ?

Vâng, bác hãy hình dung bác đang nắm trong tay một bluechips, mấy ngày qua đã tăng 10%

đúng không ạ ?

Bác đừng đoán nó sẽ tăng lên bao nhiêu, nó tăng bao nhiêu là việc của nó

Giả sử nó tăng thêm 10% nữa vậy là bác thêm 10% mà chẳng cần suy nghĩ gì cả

37/60

www.ebook4u.vn

Rồi một hôm nó rớt giá khá mạnh

Lúc này bác cần phải quan sát thị trường

+ Thị trường vẫn tốt, xu hướng vẫn thấy lên

+ Doanh nghiệp đó vẫn làm ăn bình thường

+ Không thấy có tin xấu gì cả

Vậy hôm đó rớt giá đơn giản chỉ do quan hệ cung - cầu, tại thời điểm đó cung lớn hơn cầu thì giá giảm thôi, hôm sau cung - cầu cân bằng thì giá lại hồi phục. Vậy bác nên lấy tiền ra mua

vào, hôm sau muốn bán ra số cổ phiếu có sẵn thì bán. Rất hay là hôm nào giá tăng thì bác rất khó mua đúng không ạ? Nhưng hôm nào giá giảm lại mua dễ.

Rất đơn giản đúng không ạ ? Tuyệt đối không bán trước - mua sau (khi thị trường có xu hướng lên)

Chỉ mua trước - bán sau thôi

Mấy ngày qua ai đã có cổ phiếu F, cổ phiếu P mà định bán trước mua lại sau là ân hận lớn đó

53. Cổ phiếu của những người chủ nhà mền khách :

Khi các nhà đầu tư, đầu cơ nhỏ mua xong một cổ phiếu nào đó, là bắt đầu một tâm lý mong đợi giá tăng lên. Điều này là hoàn toàn bình thường.

Nhưng theo số liệu thống kê thì một cổ phiếu có tới 60 - 70% thời gian là biến động không có

xu hướng, cá biệt hơn có những cổ phiếu > 80% thời gian là biến động không có xu hướng, thậm chí biến động trong một khoảng giá hầu như cố định.

Nhà đầu tư, đầu cơ nhỏ nên tìm cách chung sống hòa bình với những thời kỳ biến động không

xu hướng của cổ phiếu, và tốt nhất là có thể vẫn tìm cách sinh lời trong những thời kỳ này.

Những cổ phiếu có thời gian biến động không xu hướng lớn hơn hẳn mức độ trung

bình của thị trường và biến động trong một khoảng giá hầu như cố định thường được gọi là cổ phiếu của những người chủ nhà mến khách.

Biến động của giá cổ phiếu tưởng chừng như ngẫu nhiên, nhưng thực tế nó luôn phản ánh tâm tư, tình cảm, tâm lý của những người tham gia thị trường, mà con người thì có tâm tư, tình

cảm, tâm lý thường đi theo thói quen, nói một cách khác : biến động về giá của một cổ phiếu cụ thể có những thói quen cụ thể.

Có nhiều người, cả cuộc đời chỉ mua bán cổ phiếu của một số ngành nào đó, thậm chí là chỉ

một số cổ phiếu nào đó.

Trong quá trình liên tục thu nạp cổ đông mới, chia tay cổ đông cũ vô hình sẽ dần hình thành

các cổ phiếu có tính chất ổn định về biến động giá, tức là dần hình thành một lớp cổ đông chủ chốt của cổ phiếu đó, hài lòng với cổ phiếu đó, hài lòng với biến động giá cố định trong một khoảng nào đó, và hài lòng với lợi nhuận sinh ra do biết tận dụng sự biến động giá cố định đó.

Họ là những người chủ nhà mến khách, luôn sẵn sàng bán ra khi cổ đông mới muốn mua, sẵn sàng đáp ứng mua vào khi có cổ đông muốn rời khỏi cổ phiếu đó, họ chỉ cần những ai muốn

vào, ra để lại một khoản phí nho nhỏ 5 - 7%

Bác sẽ gặp trường hợp thế này : một cổ phiếu XYZ có vẻ sắp tới sẽ rất tốt, bác liền mua vào và

hy vọng giá tăng, nhưng cổ phiếu đó cứ lên đến một mức nào đó thì lại xuống, xuống đến một

www.ebook4u.vn

mức lại lên, dao động thì rất hẹp, chỉ khoảng $< 5-7\%$ tại Việt Nam (ở nước ngoài có những cổ

phiếu chỉ dao động lên xuống 1 - 2 %). Bác lỗ mua vào ở mức giá lưng chừng nên định bán giá khi giá lên thì nó lại xuống, đang hy vọng nó xuống để thử nhảy sóng thì nó lại lên, rất khó

chịu.

54. Mua cổ phiếu tốt, ở mức giá hợp lý, đầu tư lâu dài, nhưng cần có kế hoạch để giảm dần giá vốn bình quân xuống.

Các nhà đầu tư, đầu cơ nhỏ luôn có những suy nghĩ nhiều khi quá thiên lệch :

- Hoặc là mua và nắm giữ, bất kể giá vốn đầu vào, bất kể lên xuống, bất kể các cơ hội để giảm giá vốn bình quân có thể đến

- Hoặc là nhắm nhắm mua đáy, bán đỉnh

- Hoặc là nhắm nhẹ nhảy sóng, lướt ván

Nên mua cổ phiếu tốt, ở mức giá hợp lý, đầu tư lâu dài, nhưng cần có kế hoạch để giảm dần giá vốn bình quân xuống. Vậy nên làm điều đó như thế nào ?

1. Cổ phiếu tốt ? : điều này thì căn cứ vào danh mục đầu tư bác đã tự lập ra được đúng không ạ

?

2. Mức giá hợp lý ? :

3. Đầu tư lâu dài ? :

4. Kế hoạch giảm dần giá vốn bình quân ? :

Bác suy nghĩ một chút nhé, cháu sẽ nói rõ các vấn đề 2,3,4 sau khi bác nói ra suy nghĩ của bác

55. Lúc mọi người lạc quan nhất chính là lúc nên bình tĩnh nhất

Cháu up cái hình của đường PSAR lên cho bác dễ hình dung

Nếu nhìn vào hình dưới của PSAR thì bác có thể thấy đường PSAR đang đuổi kịp đường giá rất nhanh và khả năng xuyên cắt qua đường giá rất lớn. Khi PSAR cắt qua đường giá, đó luôn là lúc nên đi vào (hoặc đi ra) khỏi thị trường

Cháu và bác sẽ cũng xem xét hai trường hợp

1. PSAR không cắt qua đường giá : muốn PSAR không cắt qua đường giá thì chỉ có một cách

duy nhất, đó là đường giá vọt thẳng lên trên gần như dựng đứng (tức là VNI tăng liên tiếp 2 - 3

phiên, mỗi phiên 30 - 40 điểm) giả thiết này rõ ràng không khả thi

2. PSAR cắt qua đường giá : với xu hướng diễn biến của đường giá và PSAR như hình dưới thì trong tuần sau hai đường này sẽ giao cắt nhau, đó chính là lúc cháu và bác thật bình tĩnh để đánh giá tình hình - rút khỏi thị trường hay tái cơ cấu danh mục

39/60

www.ebook4u.vn

56. Thắng cả cuộc chiến không có nghĩa là phải thắng mọi trận chiến

Thị trường mấy hôm nay không tiếp tục tăng nữa làm tôi hơi buồn. Cháu tôi mấy hôm nay không thấy qua chơi (chắc nó bận IPO Bảo Việt)

Tôi chủ động gọi điện hỏi thăm nó (thực chất là lo cho cái túi tiền còm của mình) :

Bác thấy hơi lo lo cháu ạ, BCs giữ lại từ đợt down lần trước thì một có lãi rồi đấy, một hòa vốn. PS thì có cái lãi lớn, có cái mãi không chịu tăng.

Thắng cả cuộc chiến không có nghĩa phải thắng mọi trận chiến bác ạ, bác nên giữ lại BCs và rút khỏi PS không tăng giá, PS vẫn đang tăng thì giữ lại nhưng nếu nó có xu hướng giảm thì cũng

nên rút nốt.

57. Bull trap không phải là xấu nếu có những điểm tựa vững

Bull trap thực sự sẽ không phải là xấu nếu nó có điểm tựa vững (bởi vì thực chất một đợt hồi phục đều bắt đầu từ một bull trap)

Hôm nay thị trường down mạnh, nhưng có một số điểm tựa vững để có thể trade được

1. Tình hình thế giới : thị trường thế giới vẫn tăng trưởng lành mạnh, Trung Quốc có một ngày phục hồi nhẹ (thực chất là một bull trap nguy hiểm cho những nhà đầu cơ Trung Quốc) nhưng

nó giải tỏa một phần tâm lý e ngại cho nhà đầu tư Việt Nam cho đến cuối tuần.

2. Hôm nay là một ngày rớt giá rất mạnh của nhiều BCs sáng giá tại VSE sau khi các BCs này đi ngang trong gần 10 phiên giao dịch vừa qua, nên có thể thấy nó là một cái sảy chân nhất thời

do nhiều nhà đầu tư nhỏ mất kiên nhẫn phải bán ra

3. Bởi vì nhiều BCs rớt mạnh xuống dưới khoảng giá tích lũy nên xu hướng quay lại khoảng giá

đó trong thời gian tới là rất lớn

4. Với mức độ rớt giá ngày hôm nay (VNI 1039) thì nhiều BCs giá đã ngang với khi VNI 9xx

5. Mức cản 1000 vẫn khá chắc chắn

6. Nếu ngày mai VNI rớt tiếp > 20 điểm nữa sẽ tạo ra một nhịp điệu rớt 3 phiên liên tục tương

đương nhau, thị trường sẽ rebound nhẹ

40/60

www.ebook4u.vn

Với những điểm tựa như vậy thì bác nên tranh thủ trade một chút với những BCs rớt giá mạnh

ngày hôm nay (ngày mai nếu những BCs đó rớt mạnh tiếp - tức là sẽ tương đương giá khi VNI

< 900 - sẽ là cơ hội rất tốt để mua vào và bán ngay khi thị trường rebound)

58. Nên cân nhắc giữa rủi ro và lợi ích mang lại

Không mua được BCs nào theo lời dặn của cháu tôi (hôm đó cháu tôi dặn không tranh mua) tới hôm nay thì tôi đã thấy lời dặn là có lý (hầu hết BCs lại có xu hướng giảm) Nhưng tôi vẫn thấy buồn

Cháu tôi nói : cháu hiểu vì sao bác buồn

BCs không tăng mà lại có xu hướng giảm, trong khi nhiều PS lại tăng vù vù đúng không ạ ? Bác thấy nhiều giá trị bị đảo lộn hết cả ? Bác ước là mình chọn mua đúng những PS đang tăng giá ?

Thực ra đó không phải là suy nghĩ của bác đâu, mà là suy nghĩ của rất nhiều nhà đầu tư nhỏ, nhất là những người mới bước vào thị trường.

Thị trường Chứng khoán là nơi tiền từ túi người nọ chảy vào túi người kia, nhưng nếu nó tạo ra

sự thừa nhận, tạo ra niềm tin của toàn xã hội về giá trị của cổ phiếu thì đó là cuộc chiến win - win (niềm tin của xã hội không tạo dựng dựa vào PS được bác ạ, trước vẫn thế và sau này vẫn

mãi thế)

Còn nếu không có niềm tin đó được tạo ra : nó sẽ biến thành sòng bạc

Lợi ích nếu bác tham gia vào cuộc đua của một số PS hiện nay ?

+ Lợi nhuận 50 - 100% Rủi ro ?

+ Bác có chắc mình sẽ chọn đúng các PS đó ?

+ Bác có dám bỏ toàn bộ vốn vào các PS đó ? Thường thì ít ai dám bỏ toàn bộ vốn vào PS, bác

sẽ đầu cơ một chút - thắng lớn - chọn PS khác, bỏ nhiều tiền hơn - lại thắng - bỏ rất nhiều tiền vào PS khác và ... thua lỗ. Cái vòng luẩn quẩn đó luôn lặp đi lặp lại từ xưa đến nay, từ thị

trường Chứng khoán này sang thị trường Chứng khoán khác bác ạ.

+ Bác thử thống kê lại : bao nhiêu PS tăng/tổng số PS ? bao nhiêu PS vẫn đang tăng/số PS đã quay đầu ? Số người còn có lãi khi PS tăng / số người đã thua lỗ khi PS quay đầu trong mấy

phiên giao dịch vừa qua ?

+ Thay vì cân nhắc mua vào hoặc cơ cấu BCs để thu lợi nhuận vững chắc khi thị trường hồi phục, bác lại đi tìm kiếm lợi nhuận trên cơ sở niềm tin mua đất để bán đất hơn trong bối cảnh

chung : thị trường trầm lắng, PS bị làm giá trên cơ sở tin đồn.

59. Khi không thể tìm ra được cổ phiếu mà mua vào có thể sinh lời ngay, thì trong trường hợp thị trường đang suy giảm - giữ nguyên tiền mặt đã là có lời rồi (cổ phiếu ngày càng rẻ đi)

Chẳng hạn bác dự định mua vào 1000 cổ phiếu có giá 175.000 đ

Nhưng thị trường đang giảm nên bác chưa mua

Đến hiện nay cổ phiếu này chỉ còn ~ 150.000 đ

Như vậy sự kiên nhẫn của bác đã được đền đáp = 25 triệu

60. Thị trường đang cuộn mình lại như lò xo bị nén

Bác nên chuẩn bị sẵn sàng, thị trường bị market makers nén xuống nhưng nó vẫn chuyển động

đi lên chậm rãi, đó là lúc phải chuẩn bị để xuất phát

61. Mùa giải ngân của các định chế tài chính

Bác nên lưu ý đây là thời điểm nhiều định chế tài chính bắt đầu mùa giải ngân

62. Bắt một con dao đang rơi

Không nên bắt một con dao đang rơi. Nhưng chỉ không nên khi nó rơi từ đỉnh của thị trường. Còn khi thị trường đến sát đáy. Thì việc chọn lọc những con dao đang rơi để bắt lấy là một việc nên làm

63. Không có tiền mặt dự phòng

Những nhà đầu tư nhỏ thường có thói quen

- Mua cổ phiếu và hy vọng tăng giá
- Cổ phiếu giảm giá thì cắn răng chịu
- Nếu đã giải tư cổ phiếu thành tiền mặt (sau khi đã đạt lợi nhuận kỳ vọng hoặc cắn răng stop loss) thì nôn nóng mua vào cổ phiếu khác ngay.

Việc không dự trữ tiền mặt trong một xu thế thị trường có chiều hướng đi ngang hoặc đi xuống, không khác gì đi một chiếc xe mà không có giám sát, chiếc xe đó tất nhiên vẫn có thể về tới đích nhưng sẽ làm người đi xe ê ẩm toàn thân khi đi qua những chỗ sóc của thị trường.

Nên quy trì một ngân sách tiền mặt 10 - 25% và sử dụng đúng mục đích

1. Thị trường có xu hướng đi xuống

Thị trường có xu hướng đi xuống sẽ kéo theo tất cả các cổ phiếu đi xuống, hãy sử dụng quỹ tiền mặt để mai phục những cú hẫng - rebound của cổ phiếu. Khi một cổ phiếu được coi là BC, sau khi đã rớt nhẹ nhẹ nhiều phiên liên tiếp sẽ có cú hẫng - sụt giá đột ngột, sau đó sẽ rebound. Những cú hẫng này có thể do :

- Dao động cộng hưởng của nhiều nhà đầu tư (vào thời điểm nào đó, nhiều nhà đầu tư quá mệt mỏi >>> đồng loạt bán ra >>> giá giảm mạnh)
- Các định chế tài chính đảo danh mục >>> bán ra mạnh >>> cung lớn hơn cầu đột ngột gây giảm giá mạnh
- Ép bán (force sell) do thay đổi về chính sách, do đến hạn cầm cổ
- Cổ phiếu rớt xuống dưới một ngưỡng giá tâm lý cũng tạo ra rebound

Nên tận dụng những cơ hội này để lướt sóng T+ với những cổ phiếu có sẵn trong danh mục

2. Những đợt bull trap của thị trường

Nếu thị trường xảy ra bull trap thì phải dùng quỹ tiền mặt tranh mua (kể cả tranh mua trần) những cổ phiếu có sẵn trong danh mục sau đó bán ra T+

Khi ta tranh mua trần, tức là tạo thêm sức cầu mạnh, đẩy cổ phiếu tăng lên, đừng ngại chuyện tranh mua trần vì ta sẽ bán ngay cổ phiếu cũ trong danh mục vào những phiên liền kề (khi thị trường vẫn còn lên do bull trap)

3. Thị trường có xu hướng đi lên

Thực hiện tương tự như trong trường hợp bull trap, nhưng thay vì bán ra ngay thì tiếp tục nắm giữ

64. Tâm lý phân vân khi stop loss

Stop loss với nhà đầu tư cũng giống như chiếc thắng (phanh) của xe, bạn có dám đi ngoài đường với một chiếc xe không thắng ? Câu trả lời tất nhiên là : không

Vậy tại sao bạn vẫn phân vân khi bắt buộc phải stop loss ?

- Bởi vì khi stop loss tức là tôi đã biến lỗ ảo thành lỗ thật
- Bởi vì tâm lý lo sợ sau khi stop loss thì giá tăng mạnh trở lại, tự nhiên biến mình thành kẻ bán

rẻ - mua đất

- Bởi vì

- Bởi vì

Nói chung có vô vàn lý do, nhưng 2 lý do đầu tiên là phổ biến nhất

Muốn trở thành nhà đầu tư (đầu cơ) thành công thì phải thành thực stop loss, hơi kỳ quặc nhưng đó là sự thật. Bởi vì suốt quá trình đầu tư (đầu cơ) bạn sẽ không chỉ phải đối mặt với việc buộc phải stop loss 1 - 2 lần. Giống như đi xe từ nhà đến sở làm : bạn phải thắng (phanh) xe nhiều lần, kết quả bạn vẫn đến đúng nơi cần đến, đúng giờ cần đến. Còn bạn không thắng (phanh) xe ? bạn sẽ nhập viện ngay sau cú va chạm đầu tiên.

Quay trở lại câu hỏi : có cần phải stop loss hay không ? Bạn hãy thử giả định thị trường trong tương lai

1. Thị trường sẽ xấu đi, có thể rất nhanh như một vết cắt sâu, có thể chậm rãi như một vết thương mỗi ngày một trầm trọng thêm một chút. Bạn sẽ bị càng ngày càng lún sâu vào thua lỗ. Câu trả lời sẽ tất nhiên sẽ là : phải stop loss

2. Thị trường sẽ đi ngang, chậm chạp và nặng nhọc. Bạn sẽ bị chôn vốn và tiếc nuối nhìn nhiều cơ hội trôi qua khi nó xuất hiện ở những cổ phiếu khác, hoặc những lĩnh vực khác. Vẫn nên stop loss

3. Thị trường đảo chiều và bùng lên.

+ Nếu không stop loss bạn sẽ được thêm 3 - 5% so với những người stop loss, nhưng bạn sẽ gặp rủi ro lớn nếu thị trường đi xuống (không cần nói thì nhiều người đã mất 30 - 50% tài sản từ tháng 3/2007 hiện nay hiểu rất rõ điều đó)

+ Nếu stop loss bạn sẽ mất 3 - 5% trong giai đoạn đầu thị trường đảo chiều. Nhưng bạn sẽ vẫn đạt đủ lợi nhuận kỳ vọng khi thị trường đi lên, quan trọng hơn cả: bạn an toàn 100% trước mọi biến động của thị trường.

65. Những động thái nên tiến hành khi thị trường chao đảo mạnh

Nắm giữ chủ yếu là cổ phiếu :

Thụ động : nằm im - không mua, không bán (cách này chỉ chịu được khi thị trường điều chỉnh nhẹ, còn nếu thị trường giảm sâu thì tuyệt đối tránh)

Chủ động : stop loss những cổ phiếu hạng B, giữ lại những cổ phiếu hạng A
tiền mặt thu được có thể sử dụng :

- + Lướt sóng T+ với những cổ phiếu hạng A còn nắm giữ (với người thích mạo hiểm)

- + Gửi tiết kiệm (với những người thích an toàn)

- + Mua vào trái phiếu hay chứng chỉ quỹ tuyệt đối an toàn (nhiều định chế tài chính sử dụng biện pháp này)

Nắm giữ chủ yếu là tiền :

Mạo hiểm : Lên kế hoạch giải ngân sao cho đủ sức theo thị trường tới đáy

An toàn : Gửi tiết kiệm - chờ thị trường hồi phục thật sự mới mua vào (mua bên tay trái vực thẳm hoặc bên phải dốc cao)

Trung dung : Không để tiền nằm chết

- + Lựa chọn mua vào trái phiếu

- + Chứng chỉ quỹ (vì chỉ có 2 sự lựa chọn BF1 và VF1 nên tôi khuyên chọn BF1 - lời khuyên mua BF1 chỉ có tính chất tham khảo, mọi người nên cân nhắc và tự chịu trách nhiệm trước khi mua vào)

66. Nỗi ám ảnh về thua lỗ sẽ giết chết tinh thần của nhà đầu tư trước khi khoản thua lỗ thực sự giết chết cuộc sống của họ

Khi bạn bị thua lỗ trong đầu tư tài chính, sự ám ảnh về thua lỗ sẽ làm bạn suy sụp trước tiên, chứ không phải khoản thua lỗ đó ảnh hưởng ngay đến cuộc sống của bạn.

Ví dụ bạn đầu tư 01 tỷ đồng và đang bị thua lỗ 200 - 300 triệu, thực sự thì cuộc sống của bạn chưa bị ảnh hưởng trực tiếp của khoản thua lỗ đó (cuộc sống của bạn vẫn tiện nghi như thế, con cái vẫn học hành đàng hoàng, mọi chi tiêu vẫn bình thường) nhưng khi đó nỗi ám ảnh về thua lỗ sẽ lấn át tất cả, bạn ăn không thấy ngon, ngủ không thấy yên.

Căn nguyên cơ bản của vấn đề ở chỗ: khoảng thời gian giữa thời điểm mua vào và thời điểm bán ra là một khoảng thời gian hưng phấn (nếu bạn đang lãi lớn) hoặc đen tối (nếu bạn đang lỗ, thậm chí lỗ nặng). Cảm xúc thái quá luôn có hại cho nhà đầu tư dù ở bất cứ thái cực nào (hưng phấn hay thất vọng)

Quy tắc hàng đầu trong đầu tư tài chính : không bỏ chung trứng vào một giỏ

Điều này ai cũng biết, nhưng rất ít người biết được quy tắc tâm lý khi đầu tư tài chính: không dồn nén cảm xúc vào một thời điểm, phải dàn trải nó ra

Không bỏ chung trứng vào một giỏ thì ai cũng biết rồi : phải chia vốn vào nhiều khoản đầu tư khác nhau. Nhưng hầu như rất ít người biết : vốn cũng phải được chia vào nhiều khoảng thời gian khác nhau

Ví dụ : bạn chia 01 tỷ thành 10 khoản đầu tư khác nhau. Nhưng vấn đề gì sẽ xảy ra nếu mua luôn một lúc ?

Nếu thị trường đi xuống và bạn thua lỗ : khoảng thời gian chờ đợi trong lúc thị trường phục hồi sẽ là một khoảng lặng ghê rợn

Còn nếu bạn chia 10 khoản đầu tư đó theo 10 thời điểm (ví dụ mỗi thời điểm là 01 tuần lễ) Lúc đó bạn sẽ hết sức bình tĩnh bởi vì :

- + Bạn đủ thận trọng và tỉnh táo để lựa chọn cơ hội tốt nhất xuất hiện trong tuần

- + Cảm xúc của bạn được cân bằng

- + Mỗi khoản đầu tư cũng như một cây non, nó cần thời gian để đâm chồi nảy lộc, bạn trồng một cây và khi cây đó chưa đơm hoa kết trái thì bạn vẫn không sốt ruột, bởi vì lúc đó bạn đang bận gieo trồng một cây khác. Cứ như

thể khi bạn gieo đến cây thứ 10 thì những cây đầu tiên đã cho quả ngọt. Bạn thu hoạch và vòng quay lại lặp lại như người nông dân bước vào vụ gieo trồng mới

Đến bây giờ thì hy vọng bạn đã hiểu : tại sao các định chế tài chính lớn không mua dồn dập khi giá rẻ hoặc không bán dồn dập khi giá cao

67. Nhầm lẫn về khái niệm

Mua trung bình giảm : Mua dần cổ phiếu khi giá giảm nhằm làm giá vốn chung của toàn bộ số cổ phiếu giảm dần

+ Lợi ích : Giá vốn giảm dần qua những lần mua

+ Tác hại : giá vốn bình quân chung luôn cao hơn thị giá tại thời điểm hiện tại, sẽ bị lúng túng khi phải stop loss (ban đầu xác định bám theo thị trường xuống đáy, nhưng sau đó không chịu đựng nổi phải stop loss giữa chừng)

Chỉ áp dụng khi :

+ Nguồn vốn không hạn chế

+ Chu kỳ đầu tư (dự kiến) dài hơn chu kỳ suy thoái - hồi phục (dự báo). Ví dụ : chu kỳ suy thoái - hồi phục (dự báo) là 06 tháng thì chu kỳ đầu tư (dự kiến) phải > 1 năm

+ Không stop loss (mà chỉ áp dụng các biện pháp kỹ thuật để giảm giá vốn bình quân)

Trade trong một down trend (không có nghiệp vụ bán không) : mua - bán cổ phiếu khi có đầy đủ cơ sở để dự báo cổ phiếu đó sẽ hồi phục trong ngắn hạn

+ Điều đó có nghĩa là : mỗi lần mua - bán là một thương vụ riêng biệt (dù vẫn mua cùng một mã cổ phiếu, nhưng đó là những thương vụ khác nhau)

+ Từ khái niệm rõ ràng như trên sẽ có kế hoạch stop loss cụ thể cho từng thương vụ

68. Dò tìm luồng chảy của vốn

Trong bất kỳ tình thế nào của thị trường: xấu, tốt, bình thường - hưng phấn hay ảm đạm thì thị

trường luôn có một dòng vốn chuyên nghiệp và thường trực, dòng vốn này chảy qua - chảy lại các cổ phiếu có chung một số đặc điểm nào đó trong một thời điểm (sector).

Nhiệm vụ của nhà đầu tư (đầu cơ) là phải dò tìm dòng chảy của vốn để cơ cấu lại danh mục (đối với nhà đầu tư) hoặc lướt sóng (với nhà đầu cơ)

Dòng chảy của vốn này có thể lần lượt chảy qua các cổ phiếu có chung đặc điểm (lần lượt từng sector), hoặc có thể đồng thời chảy qua nhiều sectors trong cùng một thời điểm. Tùy thuộc vào tình hình cụ thể của thị trường từng giai đoạn mà dòng chảy của vốn có đường đi đa dạng khác nhau.

Ví dụ :

1. Khi thị trường từ đáy sâu hồi phục lên thì dòng tiền chảy qua các cổ phiếu đầu tàu.

2. Rộ lên cổ phiếu ngành khai khoáng thì lần lượt các cổ phiếu cùng ngành sớm hay muộn đều

tăng.

3. Cổ phiếu ngành dược nóng lên thì sớm hay muộn tất cả cổ phiếu cùng ngành đều sẽ nóng.

4. Một số cổ phiếu thuộc dạng hiếm trở nên quý thì sớm hay muộn các cổ phiếu hiếm khác cũng biến thành quý

5. Khi rộ lên phong trào đãi cát tìm vàng thì những cổ phiếu nào được coi là vàng khối và đã tăng mạnh sẽ được sử dụng làm hình mẫu để so sánh với các cổ phiếu khác mà nhà đầu tư

(đầu cơ) nghĩ là vàng sa khoáng.

6. Phong trào đi chụp dao rớt, một số dao rớt bị chặn đứng lập tức tạo phản ứng dây chuyền tại các con dao đang rớt khác

7. Một cổ phiếu ngành xây dựng tăng liên tục buộc nhà đầu tư (đầu cơ) phải đặt câu hỏi ? Liệu còn cổ phiếu nào cùng ngành chưa tăng để bỏ tiền vào đó ?

8. Mùa báo cáo tài chính thì số % vượt kế hoạch so với năm trước sẽ được nhà đầu tư (đầu cơ)

coi là tiêu chí và cơ sở để cổ phiếu đó tăng giá

9. Làn sóng cổ đông lớn mua với giá cao hơn thị giá kích thích giá hiện tại tăng thì không có lý do gì để những trường hợp tương tự không tăng theo

vân vân và vân vân ... (Những ví dụ trên xảy ra trong quá khứ, chỉ có tính chất minh họa, không phải là một khuyến nghị trong hiện tại)

Muốn tìm kiếm lợi nhuận thông qua dò tìm luồng chảy của dòng tiền thì trong đầu nhà đầu tư

(đầu cơ) luôn phải thường trực những câu hỏi :

+ Hiện nay trên thị trường có diễn biến gì rất đặc biệt?

+ Những cổ phiếu nào có chung đặc điểm với diễn biến đặc biệt đó?

+ Mức độ đột biến trên từng cổ phiếu cụ thể?

Dòng tiền chảy qua các sectors và bản thân các sectors đó không hề xấu, cổ phiếu tăng giá

không nên coi là nóng hay không nóng vì thị trường luôn đúng, nhưng bền vững hay phù du thì cần cân nhắc kỹ trước khi bỏ tiền vào những sectors đó.

64B. Nói thêm về stop loss

Khi trade mà thua lỗ thì đương nhiên phải stop loss, nhưng loss có hai nguyên nhân :

+ Loss ro rỉ ro, đây là chuyện đương nhiên trong quá trình trade. Giống như trong cuộc sống :

tỷ lệ % tai nạn giao thông là chuyện đương nhiên trong quá trình tham gia giao thông, đó là

điều không thể tránh khỏi. Nhưng ở mỗi tiểu vùng khác nhau thì tỷ lệ đó khác nhau (phụ thuộc vào cơ sở hạ tầng, khí hậu, ý thức các chủ thể tham gia lưu thông v.v...). Nếu tỷ lệ tai nạn < tỷ

lệ bình quân trong nhiều năm, là một điều có thể chấp nhận. Trade cũng như vậy, ở mỗi trình

độ - quy mô trade khác nhau thì tỷ lệ loss bình quân khác nhau. Nếu tỷ lệ loss < tỷ lệ bình

quân thì câu hỏi đặt ra là : stop sao cho khéo, sao cho tổn thất ít nhất chứ không phải stop loss hay "tử thủ".

+ Loss do sai lầm, khi số thương vụ trade thua lỗ tăng một cách đột biến, thì việc làm đầu tiên là dừng mọi hoạt động trade để tìm hiểu nguyên nhân chứ không phải đầu óc chỉ nóng lòng gỡ lại chỗ thua lỗ. Giống như một người chỉ huy trận đánh, trước khi nổ ra đợt tiến công đã phải dự trù được : sẽ hy sinh bao nhiêu ? bị thương bao nhiêu ? công tác hậu cần thế nào : chuẩn bị bao nhiêu bao đựng xác, bao nhiêu bông băng cứu thương ? (có trận đánh nào mà không có thương vong ? vậy mà nhiều bạn xông vào trận trade luôn với ý nghĩ : chỉ có thắng chứ không có bại). Nếu đợt tiến công gây ra tổn thất về binh sỹ cao một cách đột biến thì người chỉ huy làm gì ? Ném toàn bộ quân dự trữ vào để nướng quân tiếp hay tạm rút lui để dưỡng sức quân và rút kinh nghiệm ?

Nên phân biệt rõ hai trường hợp trên để có cách đối phó kịp thời :

+ Loss trong dự kiến thì bình tĩnh stop sao cho hiệu quả nhất

+ Loss do sai lầm thì cũng phải bình tĩnh stop ngay để rút kinh nghiệm

Vậy làm sao để phân biệt được hai trường hợp trên?

69. Khi có thông tin tác động tới thị trường nói chung và cổ phiếu nói riêng

Đừng sai lầm khi cố chứng minh nó sai (nếu mâu thuẫn với quyền lợi của mình) hoặc cố vũ cho nó là đúng (nếu nó phù hợp với quyền lợi của mình)

Nên đặt câu hỏi:

1. Nó có tác động đến thị trường (cổ phiếu) không ?
2. Tác động đến mức độ nào ? (gây hưng phấn tăng giá ? tăng đến bao nhiêu ? - gây thất vọng giảm giá ? có thể giảm đến bao nhiêu ?)
3. Tận dụng cơ hội để sinh lời ? hoặc giảm rủi ro như thế nào ?

Các bạn có thể thấy điều này rất rõ tại NYSE, không ai tìm cách chứng minh những quyết định của FED là đúng hay sai. Investors chỉ nhận định về tác động bởi tuyên bố của FED và tìm cách hành động phù hợp nhất.

Với các bạn đang giải ngân hoặc 50 - 50

Trên đường đi lên sẽ có những phiên điều chỉnh, bình tĩnh mua vào lúc đó

Bình thường thì các bạn sẽ có T+4 (> 10% lợi nhuận) Nếu thị trường lên bền vững thì có 15 ~ 20% lợi nhuận

Với các bạn giải ngân đúng giai đoạn 950 ++> 88x : chúc mừng các bạn

Với các bạn mắc lại ở giá cao : nên giải phóng 20% cổ phiếu khi nó lên tới đỉnh để chuẩn bị trường kỳ cho một giai đoạn sideway.

Những ai muốn giải ngân vào những phiên điều chỉnh nên lưu ý tới những mã đã giảm nhiều theo thị trường mà chưa kịp tăng theo thị trường (đừng câu nệ đó là BC hay

PS). "những cp nào trong suy thoái giảm ít thì khi phục hồi sẽ bùng mạnh" thì NB sẽ hiểu ntn?

Đó là nói về tốc độ tăng chứ không phải trị tuyệt đối

Những cổ phiếu trong suy thoái giảm ít thì khi hồi phục sẽ tăng đầu tiên với tốc độ nhanh nhất, nhưng không có đồng nghĩa với tăng nhiều nhất về trị tuyệt đối.

Ví dụ : một cổ phiếu XYZ suốt quá trình suy giảm chỉ loanh quanh mức giá 100.000 đ

Khi thị trường hồi phục nó có khả năng tăng tốc đầu tiên với tốc độ trên 4 phiên liên tiếp chẳng hạn

Nhưng sau đó có thể nó sẽ dừng ở đó và không tăng nữa

Một cổ phiếu AAA khác đã suy giảm rất nhiều so với chính nó và với mặt bằng giảm chung thì

nó sẽ tăng chậm hơn nhưng sẽ đi xa hơn (ví dụ nó giảm so với mặt bằng giảm chung tới 30%) Thì khi nó phục hồi về mức thấp hơn mức cũ 10% ta đã có 30% tiền lời, còn khi nó phục hồi về bằng mức cũ là đã có 50% lời

1. Trader giỏi sẽ kiếm tiền ngay với cổ phiếu XYZ, sau đó di chuyển dòng tiền về mai phục tại

AAA

2. Nhà đầu cơ non nớt sẽ đua theo XYZ khi nó đã tăng gần như hết mức có thể

3. Nhà đầu tư thận trọng sẽ nhường khúc đầu XYZ cho trader và cùng họ hưởng lợi tại

AAA.

Trên con đường đi lên thì thị trường vẫn còn vô số phiên điều chỉnh, thừa đủ thời gian để vào mà không cần tranh mua (không biết tôi đã nói câu này bao nhiêu lần)

Hãy để market makers kéo thị trường đi lên bằng những phiên tăng vọt (ai cần cơ cấu danh

mục nên bán vào những phiên như vậy), còn những nhà đầu tư nhỏ nên mua vào những phiên

điều chỉnh

70. Tranh mua và lúc nào nên tranh mua

Nói lại cho rõ : Nếu bạn nhận định thị trường trong xu thế đi lên (còn nhận định của cá nhân tôi

thì hiện nay: khó giảm sâu nhưng chẳng có lý do gì để tiếp tục tăng) thì trên con đường đi lên

thị trường vẫn còn vô số phiên điều chỉnh, thừa đủ thời gian để vào mà không cần tranh mua

(đây là lời nhắc mà các trader phải thuộc nằm lòng). Câu này tôi muốn nói với các bạn vẫn bị

ám ảnh tâm lý luôn luôn sợ mua vào không kịp.

Còn việc tranh mua áp dụng trong tình huống nào ?

1. Tranh mua khi nhận định thời gian ngắn trước mắt giá cổ phiếu tiếp tục tăng, tranh mua để

bán ngay sau đó

Lúc đó giá mua vào cao hay thấp không thành vấn đề, quan trọng là giá cổ phiếu có tăng tiếp hay không ?

Tranh mua theo kiểu này thì bất cần thị trường chung đang ra sao

Nhiều người bị thua lỗ trong trường hợp này vì không rõ mấy điều trên :

+ Phải bán ngay sau đó (tức là dù lãi hay lỗ đều phải bán)

+ Nhận định cá nhân là giá cổ phiếu sẽ tăng tiếp nên quyết định tranh mua, nhưng mua rồi thì

cổ phiếu rớt giá, tức là nhận định sai, cách sửa sai tốt nhất là stop loss (nhưng xót của nên thường là giữ lại chờ giá hồi phục)

2. Tranh mua khi thị trường trong xu thế uptrend, thị giá một cổ phiếu đang chạy sideways một

48/60

www.ebook4u.vn

thời gian dài, bỗng nhiên tăng đột biến với khối lượng giao dịch lớn do có những thông tin hỗ

trợ tích cực. Liệt kê trường hợp này thì cần có đủ các điều kiện :

- + Thị trường chung đang lên
- + Giá cổ phiếu đang chạy sideways bỗng tăng đột biến
- + Khối lượng giao dịch lớn
- + Thông tin hỗ trợ tích cực

Nếu quyết định tranh mua thì phải tranh mua ngay khi cổ phiếu đó bắt đầu đợt tăng giá (khi cổ

phiếu đó bắt đầu tăng 1 - 3 phiên là phải quyết định ngay có tranh mua hay không)

Trong trường hợp đủ các yếu tố trên thì có thể tranh mua và cứ yên tâm chờ thị trường đưa mình lên đỉnh

Nếu thiếu yếu tố thị trường hoặc thông tin hỗ trợ thì vẫn có thể tranh mua nhưng nên sẵn sàng

tư thế xuống tàu

Có lẽ tôi cần giải thích kỹ hơn việc giải ngân đến 50% thì ngừng, nếu không nhiều bạn có thể

áp dụng sai.

Các bạn hãy hình dung chỉ số VNI là kết quả của một phương trình đa ẩn số bắt đầu từ ABT đến

VTC, thể hiện như sau :

$$k1 \# p1 \times q1 \text{ (ABT)} + k2 \# p2 \times q2 \text{ (AGF)} + \dots + kn \# pn \times qn \text{ (VTC)} \times 1/\text{mốc } 20.7.2000 = \text{VNI}$$

trong đó :

k : các yếu tố kinh tế vĩ mô, kinh tế ngành v.v... tác động lên cổ phiếu

p : thị giá cổ phiếu

q : cổ phiếu lưu hành

Như vậy dù kết quả cuối cùng là VNI không đổi

Nhưng các yếu tố k, p, q vẫn thay đổi

Điều đó dẫn tới có những cơ hội khác nhau xuất hiện tại những cổ phiếu khác nhau trong từng thời điểm khác nhau.

Giải ngân 50% không có nghĩa là mang 50% tiền ra mua hết vào một phiên giao dịch nào đó

(nhiều nhà đầu tư rất hay làm như vậy - điều đó không nên) . Mà nên kiên nhẫn chờ đợi cơ hội giá tốt xuất hiện ở cổ phiếu nào bạn đã lên danh mục thì mua vào cổ phiếu đó.

Có bạn hỏi tôi: mua vào những phiên điều chỉnh, vậy điều chỉnh mấy ngày nay rồi thì cứ mua vào mãi à ? biết bao giờ hết điều chỉnh để ngừng mua ?

Thực sự tôi quá thất vọng vì trình độ tiếp thu của bạn đó.

1. Khi muốn mua một mã cổ phiếu nào đó thì phải có những phân tích cơ bản đầy đủ về cổ

phiếu đó, phải có target price.

2. Thị trường điều chỉnh nhưng không có nghĩa là giá của cổ phiếu dự định mua sẽ chạm target price. Khi giá chưa chạm target price thì chưa giải ngân. Kiên nhẫn chờ đợi.

Nghe thì rất dễ nhưng nhiều người hay vấp phải sai lầm ở chỗ này. Vì sao ?

Vì thị trường suy giảm, giá các cổ phiếu khác giảm nhưng cổ phiếu bạn định mua chưa chạm

target price. Lúc đó tâm trạng bạn ra sao ? Rất ung dung vì tiền còn trong túi, thế là lên VST hò

49/60

www.ebook4u.vn

hét.

Nhưng bất chợt thị trường đảo chiều, cổ phiếu mình định mua nhích lên thế là quên hết mọi phân tích, vứt bỏ luôn cái target price đặt ra, xông vào mua.

Mua xong thì đến lượt cổ phiếu đó rớt giá. Thế là hoang mang, hốt hoảng.

Kiên nhẫn và bình tĩnh - chỉ có vậy mà hình như phẩm chất đó ít người có được

3. Giả sử thị trường điều chỉnh một phiên là chạm ngay target price. Bắt đầu mua vào (nếu trong danh mục có những cổ phiếu ảnh hưởng lớn tới VNI thì lựa ra một cổ phiếu để giải ngân đầu tiên)

Giả sử tiếp trường hợp xấu nhất là mua vào xong thì cổ phiếu đó rớt sàn.

4. Nếu đồng loạt giải ngân vào một loạt mã cổ phiếu thì tâm trạng sẽ rất hoang mang (chính vì thế : nên tôi đã nhấn mạnh ở những bài viết trước - kiên nhẫn giải ngân từng mã cổ phiếu, mua

50% số tiền không có nghĩa là mang hết tiền ra mua vào một phiên)

Nhưng vì sao nhiều người vấp phải sai lầm đó ?

Vì tâm lý thích ăn to, tâm lý thích một đập là phải ăn được ngay.

5. Giả sử đã vượt qua những sai lầm trên, hãy xét lại tình hình danh mục lúc này và tìm hướng

đi tiếp

+ Giải ngân 5% tiền vào một mã cổ phiếu (và mã đó giảm sàn)

+ 45% tiền định giải ngân vào các mã khác nhưng chưa mua (mặc dù một số mã đã chạm target price)

+ 50% tiền hoàn toàn được giữ nguyên

6. Bước tiếp theo phải làm gì

+ Tìm hướng giải quyết cho 5% tiền mua vào bị giảm sàn

+ Điều chỉnh hạ target price ở những mã cổ phiếu dự định mua nhưng chưa mua

7. Tìm hướng giải quyết cho 5% tiền mua vào bị giảm sàn

+ Xem xét lại phân tích cơ bản đã hợp lý chưa, xem xét lại target price đặt ra ỏn chưa

Nếu chưa ỏn thì việc đầu tiên không phải luẩn quẩn với suy nghĩ tìm cách gỡ gạc số tiền bị lỗ,

mà phải rà soát ngay những mã cổ phiếu đang dự định giải ngân (bởi vì sai lầm mắc phải ở mã cổ phiếu đã giải ngân hoàn toàn có thể được lặp lại ở những mã khác)

+ Quay lại xem xét kỹ giá của cổ phiếu đã được giải ngân mặc dù giảm sàn nhưng có còn nằm trong dao động kênh đáy và kênh đỉnh không ? Nếu vẫn nằm trong ngưỡng đó thì có thể áp dụng mua bán T+ để giảm giá vốn xuống

+ Nếu giá cổ phiếu đã giải ngân trượt khỏi kênh đáy thì cần cân nhắc : stop loss để rồi sẽ mua lại ở giá thấp hơn ? hoặc xác định các mức cản mà ở đó có hồi phục để bottom fishing ? Qua những phân tích ở trên, tôi muốn nói với các bạn điều gì ?

Kiên nhẫn và bình tĩnh giải quyết những rủi ro ở phần vốn đã giải ngân (5 ~ 10% vốn) thực chất để bảo toàn và mở ra cơ hội cho phần vốn còn lại. Lúc đó các bạn sẽ thấy những điều chỉnh của thị trường là hết sức bình thường.

Tôi có thể lấy một ví dụ cho các bạn rõ hơn : khi VNI còn dao động ~ 1000 và FPT > 300

Nếu các bạn bắt đầu giải ngân vào lúc đó và chọn FPT với target price 29x

Thì các bạn sẽ thấy vấn đề rất rõ.

Hy vọng các bạn còn nhớ những gì tôi viết về dòng tiền thường trực trong thị trường

1. Ngày hôm qua sự kiện gì đặc biệt diễn ra ?
2. Nó sẽ phát huy tác dụng thế nào trong tương lai ?
3. Cổ phiếu nào sẽ dẫn đầu khi thị trường quay đầu ?

71. Một cổ phiếu được phân phối mạnh trong một xu hướng đi lên gần như là chắc chắn bắt đầu cho một chu kỳ suy giảm

Khi một cổ phiếu đang lên mà được phân phối mạnh liên tiếp 2 - 3 phiên với giá trị giao dịch lớn gấp nhiều lần giao dịch trung bình thì gần như chắc chắn đó là sự bắt đầu cho một chu kỳ suy giảm (nếu thống kê tại HOSE thì chỉ có một trường hợp không theo quy luật này, đó là HAP khi bắt đầu tăng từ 35 lên 4x - còn lại các cổ phiếu khác đều không nằm ngoài quy luật này)

Cố gắng tránh đừng nhảy vào lúc đó

72. Thông điệp của big boys

Tính đến ngày hôm nay là VNI Index đã tăng điểm 5 phiên liên tục (dù mỗi phiên tăng rất ít) - một hiện tượng chưa xuất hiện kể từ đầu tháng 5/2007

Tính chất của đợt tăng điểm này chủ yếu lợi dụng quy mô nhỏ của thị trường để tác động vào một số cổ phiếu chủ chốt

Có thể coi đó là một thông điệp của big boys : chúng tôi muốn thị trường tăng (để làm đẹp báo cáo quý, để cơ cấu lại danh mục được dễ dàng)

Những nhà đầu tư nhỏ hãy cân nhắc để hành động sao cho có lợi nhất

+ Stop loss

+ Cơ cấu danh mục

+ Nhập hàng

+ Lướt sóng v.v...

73. Không tử thủ đến cùng

Khi thị trường đi xuống, có những người nghiêng rằng tử thủ. Cổ phiếu xuống giá đến mấy họ cũng đành can rằng chịu đựng. Nhưng khi thị trường đi lên thì họ là những người dao động tinh thần đầu tiên

Chỉ cần qua điểm hòa vốn của giá là nhiều người đã muốn bán ra lắm rồi. Cái cảm giác bán ra và có lãi sau bao ngày chịu đựng, cảm giác được ăn ngon ngủ yên sau bao ngày lo lắng nó thôi thúc con người ta ghê lắm. Nhất là khi giá cổ phiếu sau khi vọt lên qua điểm hòa vốn thì tình hình khá lâu, càng làm thôi thúc tâm lý bán ra vì sợ giá lại giảm.

Những người đó sẽ bị thiệt hại nhiều nhất, bởi vì sau khi bán ra - có lãi chút ít, nếu cổ phiếu tiếp tục tăng giá thì cảm giác tiếc nuối, dằn vặt xuất hiện, tâm lý giằng co giữa có nên nhảy vào trở lại (lòng tham) hay ngồi im (sợ hãi) cứ tranh đấu hàng ngày - trong khi giá cổ phiếu vẫn tăng

Tới khi lòng tham chiến thắng sợ hãi thì đó lại là lúc nhảy vào đúng đỉnh

Nên : nếu đã tử thủ thì tử thủ đến cùng (nếu đã chịu đựng được đến đây thì đừng sợ theo lên đến đỉnh)

74. Không cân bằng được nỗi sợ hãi và lòng tham

Nên tư duy theo luồng chảy của dòng tiền - đừng cố gắng đoán định một chiều theo kiểu thị trường sẽ lên hay xuống

Tại sao nhiều người hay bị mắc lại ở đỉnh ?

Bởi vì họ không cân bằng được nỗi sợ hãi và lòng tham

Khi thị trường bắt đầu đi lên thì nỗi sợ hãi làm họ do dự (thị trường càng lên thì họ càng do dự,

vì ai cũng biết giá ngày càng cao, rủi ro ngày càng lớn)

Tới khi thị trường vận hành thật nhanh, thật mạnh, lợi nhuận tăng chóng mặt thì lòng tham trỗi dậy, mọi nỗi sợ tan biến hết, nhảy vào và - đúng đỉnh

Khi tôi viết bài lần trước, đặt câu hỏi cho các bạn về dòng tiền thường trực, thực ra là đã gợi ý rất rõ cổ phiếu sẽ dẫn dắt thị trường đi lên, nếu ai tận dụng cơ hội được thì tốt, không thì cũng không sao, cơ hội còn nhiều.

Thị trường hiện nay đang đi vào giai đoạn nhạy cảm : đi lên để break out hay đi xuống để hoàn thành nốt đỉnh thứ 3 của hình mẫu FW?

Thực sự không ai trả lời được

Nhưng nếu tư duy theo luồng chảy của dòng tiền thì cơ hội vẫn xuất hiện

Dòng tiền thường trực vẫn luôn chảy theo quy luật (dù thị trường lên hay xuống thì nó vẫn chảy như vậy) :

BCs ++> cổ phiếu tốt, thị giá trung bình ++> PS tốt ++> những cổ phiếu chưa tăng giá ++>

tất cả đều tăng

Tình hình hiện nay là BCs đã tăng hết rồi (có cổ phiếu tăng rất nhiều, có cổ phiếu tăng nhiều,

có cổ phiếu tăng - nói chung là đã tăng hết)

Nhiều cổ phiếu tốt, thị giá trung bình cũng đã tăng

Trong vòng 1 tuần gần đây PS đã tăng theo đợt tăng của thị trường, nhưng hiện nay rất nhiều

cổ phiếu nhỏ đang rơi vào những khuôn mẫu giảm giá (vai - đầu - vai, hình thành FW giai đoạn

đầu)

Bạn hãy giả định thị trường :

+ Nếu thị trường đi lên thì BCs sẽ lên tiếp nhưng rồi cơ hội vẫn sẽ xuất hiện tại PS, một khi PS

phải chờ đợi lâu như vậy thì sẽ tăng rất mãnh liệt, thậm chí xét về % tăng còn cao hơn BCs

(nhiều bạn giữ PS hồi tháng 3/2007 được hưởng cảm giác này rồi)

+ Nếu thị trường đi xuống thì dòng tiền sẽ chuyển từ BCs sang PS (nhưng chu kỳ tăng sẽ rất ngắn ngủi và tăng không cao)

Như vậy trong bất kỳ trường hợp nào thì dòng tiền vẫn sẽ chảy về PS, Cơ hội đang nằm ở PS, nhưng chỉ nên quan sát, chưa nên giải ngân

Lúc này chính là lúc rèn luyện cách chế ngự lòng tham (BCs đang tăng, tâm lý : giá mà nhảy

52/60

www.ebook4u.vn

đại vào một BCs thì kiếm nhiều tiền rồi)

Chế ngự nỗi sợ hãi : giải ngân vào PS cụ thể khi cơ hội giá rẻ xuất hiện

Lưu ý các bạn : để giải ngân vào PS trong các khuôn mẫu giảm giá đòi hỏi sự chế ngự nỗi sợ

hãi rất cao

Các bạn nên nghiên cứu kỹ lại giai đoạn giảm giá thâm trong tháng 8/2007 của những BCs hàng đầu, học hỏi kinh nghiệm của những người đủ can đảm để mua vào BCs lúc đó

Chú ý :

1. Bài viết này không khuyên các bạn bán BCs hiện có để mua PS
 2. Bài viết này chỉ giúp các bạn đang có ý định giải ngân một cách nhìn thị trường
 3. Bài viết này không nên áp dụng nếu VNIindex vượt được 1050
75. Không cần phải cố thông minh hơn thị trường trong những giai đoạn tăng trưởng nóng

Khi thị trường bước vào giai đoạn tăng nóng thì không cần phải cố thông minh hơn thị trường. Không cần cơ cấu nhiều vì lần lượt thì cổ phiếu nào cũng sẽ tăng.

Gửi tất cả các bạn

Vậy là chúng ta đã đi gần trọn vẹn cuộc hành trình

Bắt đầu từ đỉnh của thị trường lần trước, cho tới đỉnh mới sắp tới của thị trường

Chỉ còn 5 sai lầm nữa thôi là coi như các bạn không còn sai lầm nào nữa [:D]

Thực ra những sai lầm đó không làm các bạn bị lỗ, mà chỉ làm các bạn bớt lãi đi thôi [:D] Chính vì thế cũng không quá quan trọng

76. Retest

Sau một thời kỳ tăng nóng, sẽ xuất hiện retest

Thông thường đợt retest sẽ xuất hiện sau một chu kỳ tăng nóng kéo dài 2 - 3 tuần tức là sau 10 - 15 phiên giao dịch

Chu kỳ tăng nóng càng mạnh bao nhiêu thì retest cũng sẽ tạo đáy sâu bấy nhiêu

Ngày thứ hai tuần tới nếu thị trường tiếp tục tăng mạnh thì sẽ là phiên thứ 14 của chu kỳ tăng nóng, khả năng retest xuất hiện vào ngày thứ ba là rất cao, đợt retest này nếu bắt đầu vào thứ

ba thì sẽ kéo dài tới thứ năm và có thể phục hồi nhẹ vào thứ sáu.

(Các bạn có thể xem lại dữ liệu của đợt retest khi VNIndex tăng từ 52x lên 65x trong tháng

11/2006 để hình dung vấn đề được rõ hơn)

Đây là cơ hội cho những bạn đang giải ngân, vì các bạn có thể giải ngân vào thứ ba và thứ tư

tuần sau với mức giá của các cổ phiếu tương đương với giá của tuần này (các bạn nên bình tĩnh, chưa giải ngân vào thứ hai tuần tới, giải ngân chậm một chút sẽ tốt hơn)

Các bạn đang nắm cổ phiếu, nhất là các bạn mới mua vào thứ năm và thứ sáu vừa qua chớ nên hốt hoảng. Còn các bạn đã mua vào giai đoạn < 950 , nếu lo sợ bán ra thì cũng không sao, chỉ

có điều lợi nhuận sẽ ít đi, vậy thôi.

Các bạn pro trader, không cần nhắc thì các bạn cũng biết phải làm gì để tận dụng retest rồi

53/60

www.ebook4u.vn

76B. Nói thêm về reset

Nhiều bạn đọc bài viết của tôi nhưng dường như vẫn chưa hiểu bản chất của vấn đề

Bài viết về retest gồm có 3 ý chính

1. Thứ nhất về mặt lý thuyết và thực tế đã chứng minh : (điều này luôn đúng) Sau một thời kỳ tăng nóng, sẽ xuất hiện retest

Chu kỳ tăng nóng càng mạnh bao nhiêu thì retest cũng sẽ tạo đáy sâu bấy nhiêu

2. Dựa vào kinh nghiệm của tôi : (Có thể sai lệch về thời điểm xảy ra - chuyện rất bình thường) Ngày thứ hai tuần tới nếu thị trường tiếp tục tăng mạnh thì sẽ là phiên thứ 14 của chu kỳ tăng

nóng, khả năng retest xuất hiện vào ngày thứ ba là rất cao, đợt retest này nếu bắt đầu vào thứ

ba thì sẽ kéo dài tới thứ năm và có thể phục hồi nhẹ vào thứ sáu.

3. Lời khuyên :

+ Các bạn đang nắm cổ phiếu, nhất là các bạn mới mua vào thứ năm và thứ sáu vừa qua chớ

nên hốt hoảng. (nếu xác định nắm chặt cổ phiếu thì retest xảy ra vào thứ ba hay thứ năm cũng

đâu có quan trọng ?)

+ Đây là cơ hội cho những bạn đang giải ngân, vì các bạn có thể giải ngân vào thứ ba và thứ tư

tuần sau với mức giá của các cổ phiếu tương đương với giá của tuần này (thực tế thì VNIndex khi retest sẽ bị ảnh hưởng bởi 6 cổ phiếu dẫn dắt thị trường, còn mức giá tại PS thì vẫn mua

vào thứ ba và thứ tư là tốt nhất - nhiều bạn đã tận dụng cơ hội để cơ cấu từ BCs sang PS trong

2 ngày thứ ba và thứ tư, những bạn đó thực sự có tố chất rất giỏi vì đã hiểu bản chất của retest những cổ phiếu làm cho thị trường tăng nóng thì sẽ bị ảnh hưởng nhiều nhất khi thị trường xảy

ra retest)

Hết sức bình tĩnh, đó vẫn luôn là lời khuyên của tôi

Chỉ khi nào VNIndex không thể vượt nổi 1113 thì mới cần suy nghĩ đến việc cash out

77. Lấy sức nhàn chống sức mệt

Khi thị trường bước vào giai đoạn giằng co

Có bút phá qua đỉnh 1170 ?

Hay phải lùi bước trước đỉnh 1113 ?

Người có kinh nghiệm sẽ lui quân ở mốc ~ 1100

Nếu thị trường xuống thì đã an toàn

Nếu thị trường bút qua nổi 1170 thì quay lại vẫn kịp (thực chất là nhường thị trường đi trước mình ~ 60 điểm, coi như 5% - không bao nhiêu cả)

Bởi vì đã qua được 1170 thì thị trường sẽ băng lên rất xa

78. A DEAD CAT BOUNCE
http://en.wikipedia.org/wiki/Dead_cat_bounce Nhiều cổ phiếu sẽ xuất hiện trạng thái này

Chứ không phải thị trường sẽ nằm trong trạng thái này

Thị trường chỉ đang nguội đi một cách từ từ thôi

54/60

www.ebook4u.vn

Các bạn nên tránh những cổ phiếu có DCB nếu bạn không có kinh nghiệm dày dặn

Hãy nhường những vụ đó cho Kền kền phái

79. Băng đóng 1 thước không phải do cái lạnh của một ngày

Câu nói trên là tôi mượn ý từ một câu tục ngữ của Trung Hoa, ý muốn nói :
kết quả của một sự

việc luôn luôn là diễn biến của cả một quá trình.

Uptrend là một chuỗi những ngày tăng giá và giảm giá, trong đó những ngày tăng giá nhiều hơn những ngày giảm giá, và cường độ của tăng giá lớn hơn cường độ giảm giá

Downtrend là một chuỗi những ngày giảm giá và tăng giá, trong đó những ngày giảm giá nhiều hơn những ngày tăng giá, và cường độ của giảm giá lớn hơn cường độ tăng giá

Sở dĩ tôi phải giải thích hơi có vẻ lẩn thẩn như vậy, vì dù trong downtrend vẫn luôn có những ngày tăng giá ẩn tượng, và rồi nhiều bạn lại nhảy căng lên trong những ngày đó, tranh thủ cơ hội xúc phạm tôi.

Trên đây là vài lời phi lộ

Bây giờ quay lại vấn đề chính tôi muốn nói

Giả sử các bạn đã mua vào khi VNI 9xx và đã lui quân khi $VNI > 11xx$ theo lời khuyên của tôi. Hoặc đó là những bạn đã nghiên cứu HASTC theo đề nghị của tôi trước đây và cũng đã lui quân trong tuần trước.

Đó chính là những người tôi muốn trao đổi.

Còn những bạn vẫn mua - bán, lướt sóng ì xèo thì tôi xin không có ý kiến

Đâu là nơi trader & investor tổn thất nhiều nhất?

Thật đáng ngạc nhiên theo kết quả thống kê thì tổng thiệt hại với những người nhảy vào đỉnh chỉ là 1/4 - một con số khá nhỏ. Còn lại 3/4 thiệt hại lại diễn ra trong quá trình cố dò tìm đáy của thị trường.

Nên ý nghĩa của mục 79. này là : đừng cố dò tìm đáy của thị trường

Trong một thị trường không có short sell thì kết quả trade bằng swing cũng chẳng hơn nắm giữ

cash là bao nhiêu mà rủi ro lớn hơn nhiều.

Khi thị trường đã trải qua thời gian đủ để suy giảm và tích lũy hợp lý sẽ có những indicators với mức độ tin cậy rất cao sẽ phát tín hiệu để các bạn nhập

cuộc.

Sau gần 7 năm nghiên cứu thị trường Việt Nam, tôi đã cố gắng rút ra được hệ thống indicators

để giúp cho một người có kiến thức bình thường về Chứng khoán cũng có thể tự tránh được các bull trap và xác định được thời điểm bắt đầu uptrend thực sự. (Mọi dự đoán của tôi đều thực

hiện bằng hệ thống indicators đó - Hy vọng các bạn thấy kết quả cũng không tồi ?)

Các bạn nên nghỉ ngơi một thời gian để tận hưởng thành quả lao động vừa qua. Chúc các bạn

một kỳ nghỉ vui vẻ. Hẹn gặp lại các bạn tại mục 80. Hệ thống indicators xác định thời điểm uptrend

80. Hệ thống indicators

1. Lý do để xây dựng hệ thống indicators :

- Lý do quan trọng nhất là tôi hết sức buồn khi những người tham gia thị trường liên tục bị

thiệt hại, bị điều khiển như những con rối trong tay bigboys và những nhà quản lý với trình độ

55/60

www.ebook4u.vn

quá tệ hại

2. Nguyên tắc của hệ thống indicators :

- Chính xác và tin cậy (chắc chắn là phải như vậy, vì không chính xác thì khỏi dự báo cho mất công)

- Đơn giản và dễ sử dụng (để ai có kiến thức tài chính ở mức trung bình cũng có thể dùng được)

- Linh hoạt với tương lai (thị trường VN còn rất mới và sẽ biến đổi rất nhiều, hệ thống dự báo

phải tương thích được trong một thời gian đủ dài 3 - 5 năm, chứ vài tháng lại phải cập nhật một lần thì không ổn chút nào)

3. Nguyên lý dự báo :

B có thể xuất hiện nếu không có A, nhưng nếu đã có A thì chắc chắn phải có B

Tức là sự thay đổi B (tăng, giảm) của thị trường hoặc một mã cổ phiếu cụ thể có thể không cần hội tụ đủ các yếu tố cần thiết A (hình mẫu không hoàn hảo)

Nhưng một khi xuất hiện đầy đủ các yếu tố cần thiết A thì sự thay đổi B (tăng, giảm) là tất yếu

Ví dụ :

Một mã cổ phiếu thường trải qua chu kỳ : tăng trưởng - phân phối - suy giảm - tích lũy

và vòng quay đó cứ lặp đi lặp lại. Có thể trong quá trình vận động không phải chu kỳ nào cũng

đầy đủ 4 thời kỳ như trên nhưng nếu một chu kỳ có đầy đủ 4 thời kỳ như trên thì chu kỳ tiếp theo chắc chắn sẽ bắt đầu bằng thời kỳ tăng trưởng

Gọi B là thời kỳ tăng trưởng

A là chu kỳ gồm đầy đủ 4 thời kỳ

Có thể thấy B có thể xuất hiện mà không cần phải có A (mà là một A' hay A'' nào đó) Nhưng nếu đã có A chắc chắn phải có B

Dựa trên nguyên lý này tôi lựa chọn ra trong vô số những indicators của FA, TA, news

10 indicators mà khi chúng xuất hiện đồng thời sẽ dẫn đến sự tăng giảm phải là tất yếu

4. Yêu cầu đối với người sử dụng

- Nếu không hiểu hệ thống indicators này thì tuyệt đối không được sử dụng (nếu bạn không hiểu tức là khả năng của bạn dưới mức trung bình, đừng cố đầu tư tài chính, sẽ chỉ dẫn đến tổn thất mà thôi, nên mang tiền gửi tiết kiệm và quay lại công việc chính của bạn)

- Chỉ áp dụng khi đồng thời 10 indicators cùng xuất hiện

- Chính vì yêu cầu cùng xuất hiện nên xác suất sẽ nhỏ, thường là đối với 1 mã cổ phiếu cụ thể thì thời điểm xuất hiện đồng thời cả 10 indicators ~ 1 - 2 lần / 12 tháng

Chính vì thế yêu cầu người sử dụng phải kiên nhẫn, nếu bạn không kiên nhẫn thì tuyệt đối không được sử dụng

5. Khắc phục những hạn chế khách quan của hệ thống indicators :

- Hạn chế thứ 1 : đó là thời gian chờ đợi sự xuất hiện đồng thời cả 10 indicators quá lâu, quá lâu sẽ sinh ra chán, chán sẽ sinh ra làm ẩu

Chính vì thế cần quan sát đủ cả ~ 200 mã niêm yết tại cả 2 sàn GD

Khi đó xác suất sẽ giảm từ 1 - 2 lần / 12 tháng xuống 200 - 400 lần / 12 tháng hay 4 - 8 lần / tuần (nghe đến tỷ lệ này thì các bạn thích nhảy nhót sẽ tỉnh ngủ ngay)

- Hạn chế thứ 2 : tôi không nhớ rõ lắm câu tục ngữ của VN về chuyện này, nhưng hình như là: No đòn đối gáp

Tức là có khi cả tháng không có cơ hội nào (sideway hoặc downtrend) nhưng có khi trong vòng 1 - 2 tuần xuất hiện hàng chục đến hàng trăm cơ hội (uptrend)

Vì vậy lời dặn vẫn là tuyệt đối không trade ầu khi không có cơ hội, và phân bổ sức đúng khi có quá nhiều cơ hội

- Hạn chế thứ 3 : Hạn chế thứ 3 sinh ra từ hạn chế thứ nhất

Tức là theo dõi cả 200 mã thì rất mệt, nên phải tìm cách giảm mệt [:D]

+ Các bạn không nên theo dõi từng cổ phiếu cụ thể, sẽ rất mệt mỏi

Nên chia theo ngành, ví dụ có thể chia số công ty niêm yết tại cả 2 sàn GD theo 25 ngành nghề (đó là theo suy nghĩ của tôi, còn các bạn có thể tự chia thành 20 hoặc ít hơn, 30 hoặc nhiều hơn, tùy theo thói quen và trình độ của các bạn). Làm như vậy là bạn đã tiết kiệm được 90% công sức bỏ ra. Sau đây là ví dụ cách chia của tôi, các bạn có thể tham khảo

- Bao Bì (gồm các mã Bao bì nhựa Tân Tiến

Bao bì dầu thực vật

In và bao bì Mỹ Châu

Bao bì Bim Sơn

Công nghiệp thương mại Sông Đà

Bao bì xi măng Bút Sơn

Kỹ nghệ Đô Thành

Bao bì PP Bình Dương

- Bảo hiểm (gồm các mã v.v...

- Công nghệ thông tin & truyền thông (gồm các mã v.v...

- Du lịch, khách sạn, giải trí

- Đồ gia dụng, văn phòng phẩm

- Dịch vụ chuyên môn

- Dược phẩm, y tế

- Giấy, vật liệu in

- Hàng may mặc

- Hóa dầu, hóa chất

- v.v....

+ Đọc chart (chắc chắn là những indicators của TA không thể thiếu trong hệ thống indicators rồi [:D])

Những indicator nào của TA càng nhạy với diễn biến hàng ngày thì độ tin cậy cho dự báo dài hạn càng kém và ngược lại

Vì vậy trong hệ thống indicators của tôi những indicators có độ nhạy kém với diễn biến hàng ngày sẽ được ưu tiên lựa chọn

Bởi vì độ nhạy kém với diễn biến hàng ngày, nên việc ngày nào cũng chăm chăm nhìn vào những indicators đó là không cần thiết [:D]

Ví dụ : đường MACD - ngày hôm nay cũng chẳng khác mấy ngày hôm qua và cũng sẽ chẳng khác mấy ngày mai hoặc dải Bollinger Bands cũng vậy [:D]

Chính vì không cần ngày nào cũng phải chăm chú nhìn những indicators của TA nên cũng không cần phải tự mình xài MS của riêng mình làm gì cho mệt. Thị trường VN còn nhỏ (~ 200

mã cổ phiếu) nếu về sau phát triển lên cả ngàn hay hàng ngàn mã mà các bạn xài MS riêng chỉ để ngắm mấy indicators như MACD hay Bollinger Bands thì rất buồn cười và cũng rất mệt nữa

(tất nhiên nếu bạn có tham vọng trở thành một trader hoặc investor có hạng thì vẫn nên tập luyện MS của riêng mình, chúc các bạn có tham vọng như vậy tiến tới được trình độ có khả

năng live trade ở thị trường thế giới để có thể sử dụng các đòn bẩy tài chính ở nơi mà việc ăn

thua hàng trăm ngàn đến hàng triệu \$ / ngày là chuyện bình thường)

Vì vậy tôi khuyên các bạn nên tìm những web cung cấp miễn phí chart mà xài

Tôi đã test thử một loạt trang web của các công ty Chứng khoán tại VN, nói chung chart của họ hoàn toàn đáp ứng được việc quan sát những TA indicators được tôi lựa chọn

- Hạn chế thứ 4 : đó là news

Tin tức thì có nhiều loại

- Có loại tác động trước vào giá (tin đồn, tin nội gián) : tin đồn thì tôi lúc nào cũng khuyên các bạn không chạy theo rồi, tin nội gián thì không phải ai cũng có [:D]

Cho nên tôi loại bỏ news tác động trước vào giá ra khỏi tập hợp indicators được xây dựng

- Có loại tác động tức thời vào giá :

Tôi cũng loại bỏ news tác động tức thời vào giá ra khỏi tập hợp indicators được xây dựng. Bởi vì:

+ Phần nhiều tin tác động tức thời vào giá là tin nội gián trở thành công khai. Ở các thị

trường luật pháp nghiêm minh, hoàn chỉnh thì những tin này là cơ hội rất tốt (vì không có tình trạng thông tin nội gián bị lạm dụng tràn lan nên lúc đó từ nhà lãnh đạo cao cấp của công ty đó đến nhà đầu tư bình thường - cơ hội là ngang nhau). Nhưng ở VN thì rất dễ biến thành bull

trap.

+ Thậm chí có tin tác động tức thời vào giá là tin giả mạo. Thực sự đây là hành vi phạm pháp, vậy mà tôi chẳng thấy có ai bị truy cứu cả.

+ Cũng có một số rất nhỏ tin tác động tức thời vào giá được công bố một cách nghiêm túc. Nhưng về tính chất hệ thống indicators của tôi bao gồm toàn indicators hiệu ứng chậm, nếu

chen vào news có tính chất tác động tức thời thì cũng giống như xe hơi 4 bánh thì 3 bánh chạy

chậm, riêng có một bánh cứ đòi chạy nhanh, tôi nghĩ tai nạn sẽ xảy ra, không biết các bạn có nghĩ giống tôi không [:D]

- Có loại tác động chậm vào giá : loại này thường mang tính chất vĩ mô (ví dụ CT03)

Tôi chọn loại này vào hệ thống indicators của tôi, có lẽ vì tôi già rồi nên thích vừa nhâm nhi [C]

vừa xử lý news

- Hạn chế thứ 5 : tính thanh khoản

Hệ thống indicators này không phân biệt được BCs và PS

Sở dĩ tôi cố tình đề như vậy vì thị trường VN còn phát triển và biến động mạnh. Một BCs dẫn dắt thị trường hôm nay có thể trở thành thứ yếu ở tương lai. Một BCs hùng mạnh có thể suy giảm thành những cổ phiếu bình thường. Một PS bình thường có thể thành ngôi sao tương lai.

Nên khi sử dụng, các bạn phải sử dụng nhận thức của mỗi cá nhân khi ra quyết định

- Hạn chế thứ 6 : rủi ro mang tính nhất thời - tranh mua - tranh bán

Hệ thống indicators này được xây dựng trên nguyên tắc : Muốn mua là mua được - muốn bán là bán được

Muốn mua bao nhiêu cũng được - muốn bán bao nhiêu cũng được

Nên sẽ có trường hợp rủi ro mang tính nhất thời xảy ra : Muốn mua không mua được - muốn bán không bán được

Muốn mua nhiều không được - muốn bán nhiều cũng không được

Tất nhiên rủi ro này chỉ có tính chất tạm thời, vì thị trường VN sẽ lớn lên rất nhanh, mọi nhu cầu tranh mua - hay tranh bán đều được thỏa mãn

Tuy nhiên tại thời điểm này các bạn phải lưu ý rủi ro đó khi sử dụng

Nhưng với giá trị / lần giao dịch khoảng 20.000\$ thì không vấn đề gì đâu (tôi đã nhờ một số bạn test bằng cách trade thật nhiều lần và đều ổn cả - các bạn đó cũng kiếm được bộn tiền mà tôi chưa được mời ly cafe nào cả [:D]). Nếu thận trọng hơn nữa, theo tính toán của tôi thì nếu các bạn giao dịch với giá trị < 5% giá trị giao dịch trung bình / phiên trong vòng 1 tháng của một mã cổ phiếu thì sẽ không gặp rủi ro này

Và nói chung nếu tranh mua khoảng 2 phiên liên tiếp mà không được thì nên bỏ đi

Cơ hội có rất nhiều

- Hạn chế thứ 7 : tác động của chính hệ thống indicators này vào thị trường

Điều này phụ thuộc vào mức độ áp dụng phổ biến của hệ thống. Chính vì để khắc phục hạn chế này nên tôi xây dựng chủ yếu nhằm tìm uptrend chứ không phải dùng cho sideways hoặc downtrend. Vì như thế tác động của chính hệ thống indicators này vào thị trường hầu như

không đáng kể, thời gian sử dụng ổn định của hệ thống sẽ lâu hơn.

- Hạn chế thứ 8 : sự tự mãn và chủ quan của người sử dụng

Vì tính ứng dụng đơn giản của hệ thống cùng với tỷ lệ thành công rất cao, sẽ dẫn đến sự tự mãn và chủ quan của người sử dụng. Theo tôi được biết thì những người bạn được tôi nhờ test hệ đã có biểu hiện chủ quan (dồn > 50% tiền vào một mã cổ phiếu, thậm chí cao hơn nữa).

Điều đó cực kỳ nguy hiểm nếu vào một thời điểm nào đó xảy ra cộng hưởng của hạn chế thứ 5 + 6 + 7

Nếu sau này các bạn có áp dụng thành công, thì mỗi lần muốn nâng giá trị giao dịch lên đều phải cân nhắc kỹ

6. Vấn đề cuối cùng:

Chắc nhiều bạn sẽ hỏi : cách áp dụng hệ thống indicators như vậy có phổ biến không ? Tôi xin trả lời : chưa phổ biến tại VN nhưng rất phổ biến trên thế giới

Các quỹ nhỏ tại nước ngoài thường áp dụng phương pháp này, lý do quan trọng nhất là vì chi phí cho chuyên gia phân tích quá đắt đỏ [:D]

Giống như ở VN các bạn muốn mặt bằng mở shop, chưa biết lời lỗ ra sao thì ông chủ mặt bằng đã xoi gán hết lợi nhuận [:D]

Ở nước ngoài thì chưa biết trade lời lỗ ra sao nhưng sở hụi đóng cho mấy "chiên da" phân tích đã ề cổ rồi

Mà nhiều khi hiệu quả cũng không hơn bà bán xôi [:D]

Lý do thứ hai là chi phí cho broker để live trade cũng tốn kém mà rất rủi ro

Chính vì thế các quỹ nhỏ thường mua indicators system theo kiểu package

(Đó là tôi nói vui vậy thôi, còn indicators system này là tôi tặng free các bạn) Good luck & Good trade

Indicators System

1. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng mã cổ phiếu được lựa chọn là một cổ phiếu có các chỉ số FA tốt (P/E, ROA, ROE, P/BV v.v...)

2. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng mã cổ phiếu được lựa chọn vừa trải qua 3 thời kỳ: Tăng trưởng – Phân phối – Suy giảm và đang ở trong thời kỳ Tích lũy

3. Sau một thời gian ngừng giao dịch đủ dài, thị trường luôn luôn có một sự thay đổi theo chiều hướng tích cực. Đặc thù của thị trường Việt Nam là có 04 kỳ nghỉ dài : Tết Dương lịch, Tết Âm lịch, Ngày Quốc tế Lao động, Ngày Quốc khánh.

4. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng chênh lệch tính bằng % giữa thị giá tại đỉnh tăng trưởng so với thị giá trung bình của thời kỳ tích lũy phải luôn lớn hơn lợi nhuận kỳ vọng của người sử dụng.

5. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng MACD luôn luôn có phân kỳ dương tối thiểu > 10 phiên giao dịch

6. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng độ rộng của Bollinger Bands đang được thu lại rất hẹp và ổn định > 10 phiên giao dịch

7. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng chỉ thực hiện hành động mua sau khi xuất hiện ngôi sao Doji.

8. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng trong vòng 10 phiên giao dịch gần nhất, mã cổ phiếu được chọn không hề chịu tác động của bất kỳ tin tức có tác động trước hoặc tức thời vào giá mang tính chất thuận lợi hoặc bất lợi

9. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng tính từ thời điểm quyết định mua đến thời điểm mua được, 08 điều kiện trên không hề thay đổi.

10. Người sử dụng IS phải chắc chắn rằng chỉ thực hiện hành động mua khi cả 09 điều kiện trên cùng xuất hiện.

Ghi chú : Indicators System trên hoạt động chính xác và ổn định trong điều kiện giá trị giao dịch tuân thủ IS nhỏ hơn 5% GTGD toàn thị trường (~ 50 tỷ trong thời điểm cuối 2007). Với quy mô như vậy, độ chính xác của IS là 100% (một trăm phần trăm)

Đề nghị các bạn nghiên cứu thật kỹ, cố gắng tìm tòi suy nghĩ để hiểu thấu đáo IS

Table of Contents

- [1. Không có phương pháp đầu tư \(đầu cơ\) rõ ràng](#)
- [2. Hoang mang, dao động tìm mọi cách gỡ gạc ngay thay vì bình tĩnh xem xét mọi khía cạnh của việc thua lỗ](#)
- [3. Giữ chặt cổ phiếu, kiên quyết không bán để chờ giá tăng trở lại](#)
- [4. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của các công ty đang làm ăn thua lỗ](#)
- [5. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của các công ty mà khả năng rất thấp trong việc phục hồi lại và vượt qua giá vốn đã mua vào](#)
- [6. Tiếp tục giữ chặt cổ phiếu của công ty bị rơi vào tầm ngắm của bầy thú điên tử](#)
- [7. Không xác định nổi xu hướng thị trường hiện tại](#)
- [8. Bảo toàn vốn hay mua mua bán bán gỡ lại](#)
- [9. Bán tiếp thu tiền về và nỗi niềm đau đáu mong muốn quay lại thị trường sớm](#)
- [10. Giữ nguyên tiền thu được từ việc stop loss và giữ nguyên cổ phiếu có thể phạm sai lầm gì ?](#)
- [11. Chưa nắm vững nguyên tắc tái cơ cấu mà đã mua mua - bán bán](#)
- [12. Ở rê ka - nhảy sóng : có sai lầm không nhỉ ?](#)
- [13. Ai là người nhảy sóng ? Và tôi - một người hưu trí có thể nhảy được không ?](#)
- [14. Không phải cổ phiếu nào cũng nhảy sóng được](#)
- [15. Tâm lý ngày nào cũng nhảy \(ngày nào cũng nhắm nhe mua mua - bán bán\)](#)
- [16. Nhảy bị kẹp chân - chấp nhận chuyển thành nắm giữ lâu dài](#)
- [17. Nhảy theo kiểu khôn lỏi](#)
- [18. Xác định mức giá đáy hỗ trợ và mức cản trên một cách quá thô sơ và đơn giản](#)
- [19. Khuôn mẫu ngon đòi cao](#)
- [20. Khuôn mẫu vai - đầu - vai : chó nên mua hay nhảy sóng khi bờ vai bên phải chưa hình thành](#)
- [21. Khuôn mẫu cờ chữ nhật - cơ hội rất tốt của những người chuyên nghiệp, nhưng cũng là cái bẫy với những người mới nếu lòng tham trội dậy.](#)
- [22. Khuôn mẫu cờ đuôi nheo - biết cho vui chứ người mới không nên nhao vào](#)

- 23. Khuôn mẫu cái nêm hướng xuống (Falling Wedge) - cân nhắc khi thị trường đi xuống, nên chớp lấy khi thị trường đi lên
- 24. Các khuôn mẫu khác - đọc thật kỹ - chưa hiểu thấu đáo thì đừng sử dụng
- 25. Mua bình quân giá giảm - mất chi phí cơ hội nếu thị trường điều chỉnh sâu - cái chết cầm chắc nếu suy thoái thật sự
- 26. Các định chế tài chính hành động khác biệt đôi chút so với nhà đầu tư cá nhân do quy mô vốn quá lớn - nhưng vẫn tuân thủ quy tắc stop loss
- 27. Quan điểm về lỗ - lãi của các định chế tài chính
- 28. Tại sao các định chế tài chính bắt đầu mua vào khi giá giảm - sao không chờ thật giảm hãy mua ?
- 29. Xác định đáy của thị trường dựa vào ... mức lỗ của chính mình
- 30. Xác định đáy của thị trường dựa vào sự hỗ trợ của Nhà nước